

Burja

GLASILO OBČINE KOMEN
Letnik 15, številka 2

Poštnina plačana pri pošti 6223 Komen

JUNIJ 2020

*Ob prazniku naše občine
in dnevu državnosti izrekamo
vsem občanem in občanom
iskrene čestitke.*

*Župan mag. Erik Modic,
podžupanja Alenka Tavčar,
člani občinskega sveta in delavci občinske uprave*

2 NOVICE IZ OBČINSKE UPRAVE

- 2 Delovanje OŠCZ Komen v času epidemije COVID-19
- 4 Dobrodelna košarica velikonočnih dobrot kraških ponudnikov
- 5 Objavljen 3. javni poziv LAS Krasa in Brkinov

6 IZ KOMENSKE KNJIŽNICE

8 IZ ŠOLSKIH KLOPI

- 8 Korona šola
- 10 Športni dan »Odgovoren sem za svoj dan«
- 11 Likovna umetnost v času karantene

13 BURJICA

14 BURJINA GLASBA

- 14 Glasbena šola »na daljavo«

15 DRUŠTVENO

- 15 20 let kraških kapnikov
- 16 Z učenjem na daljavo odkrivamo nove možnosti izobraževanja

20 PODJETNO

- 20 Srečanje podjetnikov OOO Sežana z vodstvom OZS in župani kraško-brkinske regije

21 KMETIJSTVO IN GOZDARSTVO

- 21 14. ocenjevanje vin – Brestovica in Medja vas
- 22 Vinakras Sežana: obnova vinogradov, vremenske postaje in vinska priznanja
- 23 Zemljišča v zaraščanju na Pregledovalniku podatkov o gozdovih ZGS

24 ZDRAVSTVO IN SOCIALA

- 24 Dne 31. maja smo obeležili svetovni dan brez tobaka
- 25 Bogastvo čustev

26 IZ VAŠKIH SKUPNOSTI

27 KAR BURJA PRINESE

- 27 Kamen na kamen – suhi zid

30 OBVESTILA

Drage bralke in bralci glasila,

tokrat je pred vami nekoliko drugačna številka. S tem, ko je bila 16. marca razglašena epidemija, se nam je vsem življenje precej spremenilo. Večina prireditev, dogodkov, raznih druženj in srečanj je bilo odpovedanih oziroma prestavljenih. Zato se večina tokratnih prispevkov dotika predvsem virusa in ukrepov, ki jih je prinesla epidemija. Verjetno bo še nekaj časa trajalo, da si povsem opomoremo in se življenje vrne v stare tire, a verjamem, da nam bo uspelo. Vsem skupaj izrekam čestitke ob prazniku občine in dnevu državnosti ter vam želim lepo, razigrano in zdravo poletje!

Heidi Vrčon, odgovorna urednica

Burja

Glasilo Občine Komen
Letnik 15, številka 2, JUNIJ 2020

Izdajatelj:
Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen
Telefon: 05 7310 450
Fax: 05 7310 460
Spletna stran: www.komen.si
e-pošta: burja@komen.si

ISSN 2591-2321

Naklada: 1.400 izvodov

Glasilo brezplačno prejmejo gospodinjstva v občini Komen. Glasilo raznaša Pošta Slovenije. V primeru, da glasila ne prejmete na dom, se obrnite na pošto v Komnu ali Štanjelu in jim sporočite, da glasila niste prejeli. Glasilo dobite brezplačno tudi na Občini v Komnu, na voljo je tudi v elektronski obliki na spletni strani občine www.komen.si.

Odgovorna urednica: Heidi Vrčon
Uredniški odbor: Mojca Sušnik Klemenčič (pomočnica odg. urednice), Tanja Bratina Grmek, Suzana Stanko, Martina Godnič
Lektoriranje: Barbara Jejčič
Priprava in tisk: Studio Terčon, Borut Terčon s. p.

Vabljeni, da svoje prispevke (članke in slikovno gradivo) za naslednjo številko pošljete v elektronski obliki na e-naslov: burja@komen.si najpozneje do 25. 8. 2020. Prispevki, ki bodo prispeli prepozno, ne bodo vključeni v septembrsko številko! K posameznemu članku priložite največ dve fotografiji v čim boljši resoluciji. Vabimo tudi vse fotografe ali fotografke kar tako, da nam pošljejo tematske fotografije za objavo na naslovnici. Digitalni posnetki naj bodo v čim boljši resoluciji. Poslanih posnetkov v slabi resoluciji ne bomo objavili.

Naslednja številka občinskega glasila izide SEPTEMBRA 2020.

Avtorica naslovne fotografije: Ivana Žigon

PROSTOFER

PROSTOVOLJNI ŠOFER

OBČINA KOMEN

S SRCEM NA POTI – brezplačni prevozi za starostnike

Morate do zdravnika, trgovine ali kake druge ustanove oziroma po drugih opravkih, pa nimate prevoza? Brez skrbi, s 25. majem 2020 so se ponovno pričeli izvajati brezplačni prevozi PROSTOFER. Vsaj 3 dni prej pokličite na brezplačno številko 080 10 10 in eden od Prostoferjev vas bo odpeljal po opravkih.

OBVESTILO

Obveščamo vas, da je letošnje praznovanje občinskega praznika v juniju odpovedano zaradi preprečevanja širjenja koronavirusa in varovanja zdravja ljudi.

Slavnostna seja s podelitvijo občinskih priznanj in nagrad je prestavljena na 21. avgust 2020.

Hvala za razumevanje.

Drage občanke in občani Občine Komen!

Znova se je izkazalo, kako nepredvidljiva je lahko prihodnost in kako zmotno je prepričanje o nespremenljivosti stvari, kajti v trenutku se lahko vse obrne

na glavo. Zagotovo si, enako kakor jaz, niti v najhujših sanjah niste mogli predstavljati, da bo letošnja pomlad tako drugačna od ostalih. Spominjali se je bomo tako po slabih kakor tudi po dobrih stvareh, saj se je navzlic mnogim nevšečnostim in omejitvam pokazalo, da skrb za sočloveka ni le prazna beseda, ampak da je ta vrednota še vedno globoko zasidrana med nami.

Prvotni strah pred neznanim virusom, soočenje s številnimi omejitvami človekovih svoboščin in velika sprememba v kakovosti našega življenja je že zelo kmalu zamenjala skrb za sočloveka. Marsikateri občan se je izkazal z nudenjem pomoči potrebnim, bodisi sosedu bodisi drugim sovaščanom, naši gostinci in turistične kmetije so podarile košarice velikonočnih dobrot najbolj ranljivim skupinam občanov, nekateri trgovci so starejšim osebam dostavljali živila na dom oziroma potovali z mobilno prodajalno po vaseh naše občine. Še bi lahko našteval primere, ko ste številni med vami s svojimi vsakodnevnimi dejanji ter ravnanji na različne načine pomagali tistim, ki so v teh težkih časih potrebovali še dodatno pozornost in pomoč ter jih tako še dodatno zaščitili. Zahvaliti se moram tudi naši občinski civilni zaščiti, ki se je ves ta čas trudila, da nas bi čim bolj zavarovala pred možnostjo okužbe z novim virusom.

Posebej moram omeniti požrtvovalne šivilje, ki so v le nekaj dneh in nočeh zašile več kot 2.000 zaščitnih mask in tudi številne prostovoljce, ki so te maske dostavili v vsako gospodinjstvo v naši občini. Naj se njim in vsem ostalim ob tej priliki iz srca zahvalim za ves trud ter požrtvovalnost, ki so ju izkazali v tem težkem obdobju.

Ko se je v drugi polovici pomladi epidemija končno začela umirjati in so se začele kazati čedalje večje gospodarske ter socialne posledice, se je marsikateri državljani Slovenije začel spraševati, ali je (bila) cela vrsta omejitev sploh potrebnih. Hkrati s postopnim odpravljanjem omejitev zaradi epidemije korona virusa je na državni ravni začelo naraščati število politično

strankarskih obračunavanj, ki jim ni videti konca.

Vesel sem, da se nam je v naši občini uspelo izogniti vsem takšnim razprtijam in tako izkazati dovolj zrelosti ter pripravljenosti, da se v duhu medstrankarskega sodelovanja počasi spet začnemo vračati v kolikor toliko normalno življenje.

Kot župan sem se v času epidemije vsak dan ne le spraševal, ali so ukrepi, ki smo jih sprejeli na občinski ravni za omejevanje epidemije COVID-19, zadostni, ampak tudi, ali so dejansko potrebni oziroma sorazmerni. Ali je njihova korist res večja od škode, ki jo povzročijo s tem, da občane prikrajšajo pri preživljanju prostega časa, pri medsebojnem druženju ali vsakodnevnih opravilih? Pri tem me je vodilo prepričanje, da splošni življenjski pogoji ne vplivajo le na dobro počutje, ampak tudi na splošno odpornost proti boleznim. Zato smo na občinski ravni povsod tam, kjer nam je to dovoljevala veljavna zakonodaja, ob strogih omejitvah in navodilih sprejeli tudi nekatere »omilitvene« ukrepe. Tako smo že takoj na začetku epidemije, potem ko se je v celoti zaprla meja z Italijo med Fernetiči in Vrtojbo, uredili kmetijski mejni prehod pri Brjah pri Komnu za prehod kmetov-dvolastnikov iz občine Komen in zamejskega Krasa. V začetku maja smo notranjemu ministru predlagali možnost prestopa meje na kontrolni točki pri Gorjanskem. Prošnji je bilo ugodeno, celo več. Prehod je bil odprt 26. maja kot prva dodatna kontrolna točka na slovensko-italijanski meji v celoti, brez časovnih omejitev.

Prav tako bi želel izpostaviti tudi dobro sodelovanje s Športno zvezo Komen, s pomočjo katere smo v drugi polovici aprila lahko omogočili postopno uporabo nekaterih športnih površin.

V vsem času trajanja epidemije pa redno delo občine ni zamrlo. Preko videokonferenc in dopisnih sej se je večkrat sestal občinski svet, kar nam je omogočalo skoraj nemoteno uresničevanje zastavljenih aktivnosti za leto 2020. Naj jih nekaj naštejemo.

Uspešno poteka obnova več kot kilometer dolgega odseka vodovoda na območju Čehovinov in Večkotov, v okviru katerega bo tudi ob pomoči države ta odsek državne ceste dobil povsem novo preplastitev. V juniju se zaključuje ureditev viteške dvorane in enoteke v štanjelskem gradu. V aprilu smo končno prejeli sofinancersko pogodbo Ministrstva za kulturo v višini 860.000 EUR, s pomočjo katere

lahko nemoteno nadaljujemo obnovo štanjelskega gradu z ureditvijo info-točke in muzeja Nature 2000 na Krasu. Prav tako se s pomočjo sredstev Ministrstva za kulturo celovito obnavlja Kobdilijski stolp v Štanjelu, ki ga je lani poškodoval udar strele. Pridobili smo gradbeno dovoljenje za ureditev nove šolske kuhinje v Komnu, gradbena dela pa naj bi se začela predvidoma še pred koncem poletja. Po dveh letih čakanja smo se razveselili okoljevarstvenega dovoljenja za nadgradnjo čistilne naprave v Štanjelu, tako da bomo še letošnje jesen lahko začeli tudi s to investicijo. Skupaj z Domom upokoencev Nova Gorica se bomo konec junija prijavili na razpis evropskih in državnih sredstev za ureditev dnevnega centra za starejše občane v prostorih stare menze na Cirju. Potekajo tudi številne aktivnosti za pridobitev dodatnih evropskih sredstev za kolesarske poti, dokončno obnovo in ožvitev štanjelskega gradu, ureditev medgeneracijskega parka na območju malega trga v Komnu, obnovo Ferrarijevega vrta in vrta ob zdravstveni postaji Komen ter rekreacijskih površin pri kalu v Svetem. Začeli so se izvajati tudi prvi projekti v okviru participativnega proračuna po posameznih vaseh in druge manjše investicije v okviru evropskih programov (električne polnilnice za kolesa v Štanjelu in Komnu, ureditev parka Gledanica itd.), tako da smo v polnem investicijskem zagonu.

Naj poudarim, da nas pri izvedbi vseh naštetih del vodijo želje in upi po izboljšanju življenjskih pogojev za vas, drage občanke in občani, hkrati z ohranitvijo čim večjega števila delovnih mest, vezanih na različne gradbene, obrtniške in storitvene dejavnosti.

Žal pa smo se morali zaradi varovanja zdravja ljudi in preprečevanja širjenja koronavirusa že pred dvema mesecema odpovedati praznovanju občinskega praznika v mesecu juniju. Upam, da nam bo uspelo izvesti konec avgusta vsaj slavnostno sejo občinskega sveta in da bomo z nekaterimi drugimi manjšimi prireditvami v poletnem času lahko poskrbeli za malo prazničnega vzdušja med občani.

Čeprav virus ni premagan in se je samo potuhnil, upam, da boste uživali v poletju. Topli večeri so namreč kakor nalašč za druženje z družinskimi člani, s prijatelji in znanci. Naučite se sonca in ne pustite slabih volji, da se vas dotakne.

Prijetne počitnice vam želim,

Vaš župan, mag Erik Modic

Za nas ni (bilo) ovir

Delovanje OŠCZ Komen v času epidemije COVID-19

Dne 12. marca 2020 je bila v Republiki Sloveniji razglašena epidemija zaradi novega koronavirusa.

Dne 13. marca 2020 smo bili poveljniki občinskih štabov (OŠCZ) sklicani na posvet z regijskim poveljnikom CZ za Notranjsko in Kras v Postojni, kjer smo bili seznajeni s trenutno situacijo o koronavirusu in dogodkih, ki se jih je predvidevalo.

Glede na navodila, ki smo jih prejeli na posvetu v Postojni 13. marca 2020, je bil sklican še istega dne OŠCZ Komen in župan občine Komen, kjer sem kot poveljnik seznanil udeležene s smernicami, ki so bile podane na posvetu.

Vzpostavili smo tel. številko 080 14 08 za informacije o koronavirusu za občane, z urnikom odzivnosti od 7.00 do 20.00 vsak dan, tudi ob nedeljah in praznikih. Odprt je bil nov elektronski naslov korona@komen.si, na katerega so se lahko občani obračali za vsa vprašanja in potrebe.

Na internetni strani Občine Komen so bile objavljene informacije o koronavirusu in navodila o ravnanju ter o aktivnostih, ki tečejo v občini v zvezi s tem. Vsem gospodinjstvom je bil poslan letak z isto vsebino, informacija je bila objavljena tudi na FB strani Občine Komen.

Vzpostavili smo skupino prostovoljcev, v katero so pristopili tudi vsi predsedniki VS; vsi so nam bili na voljo predvsem pri razdeljevanju zaščitnih mask občanom.

Kot poveljnik OŠCZ sem v dogovoru z županom izdal odlok o prepovedi uporabe otroških igral na javnih mestih, odlok o prepovedi uporabe športnih igrišč, odlok o zaprtju Ferrarijevega vrta v Štanjelu. V občinskih medijih smo objavili odlok o

veliki požarni ogroženosti.

Glede na to, da je v začetku epidemije primanjkovalo OVO in se zaščitnih mask ni dalo dobiti nikjer, sta OŠCZ Komen in Občina Komen sklenili, da se sami zorganiziramo in pričnemo z izdelavo pralnih

mask za občane. Nabavili smo material s pomočjo ostalih kolegov OŠCZ, stopili v kontakt z nekaterimi šiviljami prostovoljkami v občini, ki so se organizirale v manjšo skupino in izdelale okoli 2100 zaščitnih mask. Pohvaliti velja to skupino šivilj, saj so med 28. marcem in 1. aprilom 2020 sešile prvih 1600 mask, ki so bile 2. aprila 2020 skupaj z navodili za uporabo in dodatno informacijo o koronavirusu razdeljene občanom. Razdelili smo po eno pralno masko na gospodinjstvo. Preostale maske smo razdelili po trgovinah, pekarnah in delavkam Zavoda Pristan, ki nudijo pomoč na domu, ter Društvu Vezi.

Med občane smo razdelili po potrebi še večje število mask za enkratno uporabo, razdelili smo jih tudi po nekaterih trgovinah in v pekarno, kjer mask niso imeli. V te ustanove smo razdelili tudi razkužila. Pri ponovnem odprtju frizerskih salonov smo jih tudi založili z začetno količino mask.

Prav tako smo razdelili maske in razkužila po šolah in vrtcih.

S trgovino Tošč Štanjel smo se dogovorili, da bodo pripravljali pakete za občane, ki ne morejo sami do trgovine, po predhodnem telefonskem naročilu na njihovo tel. številko, ki je bila objavljena na spletni strani trgovine, ali pa so za to poklicali na občinsko koronavirus številko. Razvoz paketov je trgovina organizirala sama, ponudili pa smo jim tudi pomoč prostovoljcev, ki pa je niso potrebovali.

Spremljali smo izvajanje vseh ukrepov po trgovinah, bencinskih servisih, poštah, lekarnah in opozarjali na morebitne nepravilnosti ter spodbujali k upoštevanju vseh ukrepov za preprečevanje širje-

nja koronavirusa.

Pomagali smo starejšim občanom pri prevozu na pošto, ali za potrebe urejanja osebnih zadev.

Pridobili smo informacijo o študentih prostovoljcih za varstvo otrok na domu pri Društvu študentov medicine v Ljubljani, ki so bili pripravljeni nuditi varstvo v primeru potreb.

Lovski družini v občini Komen sta izvajali nadzor zapor na poteh, ki povezujejo Slovenijo z Italijo – pot pri Brjah, pot proti Mavhinjam in pot proti Cerovljam. Nadzor so izvajali enkrat dnevno in poročali o kršitvah zapore prehoda državne meje Slovenije z Italijo na Občino Komen enkrat tedensko. Glede na to, da so bili kljub zaporam zaznani prehodi, smo

zaposili policijo in medobčinsko redarstvo za pomoč tudi pri nadzorovanju teh poti. V nadaljevanju smo tudi pripadniki CZ izvajali dnevni nadzor.

Glede na potrebe prehodov državne meje dvolastnikov parcel sta župana občine Komen in Devin-Nabrežina (Italija) sklenila pisni dogovor, da ti lastniki lahko prehajajo državno mejo z dovolilnico, ki jo izda Občina Komen ali Občina Devin-Nabrežina. Določen je bil prehod, in sicer pot pri Brjah, z obvezo, da posedujejo dovolilnico in le za najkrajšo pot do parcele.

Do danes smo na Občini izdali 44 dovolilnic za dvolastnike.

Na koncu bi se rad še enkrat zahvalil v prvi vrsti vsem šiviljam v občini Komen, ki so s svojo neizmerno požrtvovalnostjo pripomogle, da smo kot ena izmed prvih občin v naši regiji priskrbeli občanom za-

ščitne maske, da je vsako gospodinjstvo dobilo po eno pralno masko. Hvala tudi njihovim družinskim članom, ki so pomagali pri pakiranju mask z navodili.

Zahvala gre tudi vsem prostovoljcem, ki so nam bili v tem času pripravljeni pomagati, kot tudi vsem predsednikom vaških skupnosti, ki so pomagali pri razdelitvi zaščitnih mask in spremljanju razmer v vaških skupnostih.

Hvala trgovini Tošć Štanjel, ki je zelo dobro opravljala poleg svoje dejavnosti tudi oskrbo s prehranskimi paketi na domove.

Hvala gospodu županu in občinski upravi, ki so nam pomagali z nasveti in administrativnimi deli.

Nenazadnje tudi hvala štabu CZ Komen in društvu PGD Komen, ki nam je nudilo vozilo in prostore.

Miloš Lozej, poveljnik OŠCZ Komen

Spoštovane občanke in občani občine Komen.

Sredi marca se je z razglasitvijo epidemije novega koronavirusa naše javno in družabno življenje skoraj ustavilo, s čimer smo uspešno zajezili širjenje bolezni. Minula dva meseca sta bila težka, posledice bomo čutili še dolgo.

V boju proti širjenju nove bolezni smo bili poleg vseh ostalih v prvih bojnih vrstah tudi pripadniki civilne zaščite. V tesnem stiku z regijskim štabom so se v teh izrednih razmerah še posebno izkazali vsi občinski štabi civilne zaščite. Možje in žene, ki so ob svojih rednih službah koordinirali dobavo zaščitne opreme, oskrbo ranljivih skupin ljudi, skrbeli za upoštevanje ukrepov za preprečitev širjenja bolezni, obiskovali pomoči potrebne,

aktivirali prostovoljce ...

Regijski štab civilne zaščite za Notranjsko se iskreno zahvaljuje pripadnikom občinskega štaba civilne zaščite občine Komen na čelu s poveljnikom Milošem Lozejem in županu Eriku Modicu. Ponosni smo, da občine in civilno zaščito v naši regiji

vodijo ljudje, ki so v skrajnih razmerah ves svoj čas pripravljeni žrtvovati za dobro skupnosti.

Da smo tako uspešno zajezili epidemijo, gre zasluga tudi vam, drage občanke in občani občine Komen. Upoštevajte vse omejitve in se naučite živeti bolj odgovorno kot doslej. Virus je še med nami, dokazali smo, da lahko živimo tudi z njim, dolžnost vseh nas pa je, da do odkritja učinkovitega zdravila ali cepiva še naprej ostajamo previdni.

Iskrena zahvala vsem imenovanim, zdravstvenem osebju in številnim prostovoljcem.

Sandi Curk, poveljnik regijskega štaba CZ za Notranjsko

Dobrodelna košarica velikonočnih dobrot kraških ponudnikov

V želji, da bi čim prijetnejše praznovanje velikonočnih praznikov omogočili tudi ranljivim skupinam na območju Krasa, so se lokalne kmetije in gostinski ponudniki skupaj z Javnim zavodom Komenski Kras (v likvidaciji), Občino Komen, Turistično informacijskim centrom Sežana ter Občino Sežana združili v dobrodelno pobudo Košarica velikonočnih dobrot kraških ponudnikov. Stanovalkam Regijske varne hiše Kras ter starostnikom, ki potrebujejo oskrbo na domu, smo podarili lokalno pridelane dobrote in velikonočne jedi. Košarice so obogatile tudi unikatne ve-

likonočne voščilnice, ki so jih od doma pripravili učenci Osnovne šole Komen in Osnovne šole Dutovlje. Kraški gostinci so košarice napolnili s potico, pinco, hrenovim namazom in v teranu barvanimi pirhi, kmetije ter drugi lokalni pridelovalci pa so pristavili še suhe mesnine, Kraški med, marmelade, teranov sok, zeliščni čaj in druge lokalne dobrote. Košarice kraških dobrot so bile predane Centru za socialno delo Južna Primorska, Enota Sežana, in Zavodu Pristan, ki sta košarice dostavila stanovalkam in na domove starostnikov na območju občine Komen.

Epidemija nam kljub številnim negativnim posledicam, ki jih je bilo in je moč občutiti na vseh področjih, ponudila priložnost, da se kot lokalna skupnost ponovno zavemo pomena sodelovanja, lokalne samooskrbe, medsebojne pomoči in se s tem namenom še močnejše povežemo. V času epidemije so se tudi na Krasu in v Brkinih vzpostavili številni digitalni komunikacijski kanali, na katerih se srečujeta ponudba lokalnih sezonskih pridelkov in lokalno povpraševanje po njih. Trenutno je najaktivnejša pobuda Bolnišnice Sežana, ki na spletni strani www.lokalno-zdravo.si objavlja celovit seznam lokalnih ponudnikov. Vzpostavila pa se je tudi interesna skupina na družbenem omrežju Facebook – KRAS in BRKIN I – Lokalno je zdravo.

Besedilo in foto:
Javni zavod Komenski Kras – v likvidaciji

Občinska uprava Občine Komen je zaradi preventivnih ukrepov omejevanja širjenja možnosti okužb s koronavirusom COVID-19 od 11. marca 2020 uradne ure izvajala le po telefonu.

Dne 1. 6. 2020 je občinska uprava ponovno odprla svoja vrata za stranke, in sicer v času uradnih ur:

- ob ponedeljkih od 8. do 12. ure,
- ob sredah od 8. do 12. ure ter od 15. do 17. ure,
- ob petkih od 8. do 12. ure.

V času uradnih ur je omogočen dostop do sprejemne pisarne Občine Komen v prvem nadstropju. Na vhodu v upravno stavbo si je pot-

rebno razkužiti roke, v zaprtih javnih prostorih, kjer je medsebojna razdalja manjša kot 1,5 m, je še vedno obvezno nošenje zaščitnih mask.

Dostop do ostalih javnih uslužbencev je omogočen le na podlagi predhodne najave oziroma v dogovoru z zaposlenim. Svetujemo, da se za natančnejše informacije obrnete na javne uslužbenke, ki zagotavljajo splošne informacije v zvezi z upravnimi storitvami s svojega delovnega področja.

Predlagamo, da vloge, dokumentacijo ter druge zahteve na občinsko upravo Občine Komen še vedno pošiljate po e-pošti na naslov obcina@komen.si ali po pošti na naslov Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen.

Obenem predlagamo, da upravne storitve plačujete preko spletnih bank oziroma s plačilnimi nalogi (UPN) na poštini ali bančnih poslovalnicah.

Opozarjamo, da so v ponedeljek, 1. junija 2020, roki, ki so začeli teči pred uveljavitvijo začasnih ukrepov, s tem dnem tekli naprej, roki, ki v času trajanja začasnih ukrepov niso tekli, pa bodo s tem dnem začeli teči. Vsi, ki morate izpolniti kakršnokoli obveznost do organov ali bi želeli izkoristiti časovno omejeno pravico do pritožbe oziroma drugega pravnega sredstva ali sodnega varstva, bodite pozorni, da ne zamudite roka.

Mag. Erik Modic, župan

V Uradnem listu RS, št. 65/2020 in na spletni strani Občine Komen je objavljen **Javni razpis za dodelitev državnih pomoči na področju kmetijstva, gozdarstva in podeželja v občini Komen za leto 2020.**

Predmet javnega razpisa je dodelitev državnih pomoči za ukrepe na področju kmetijstva, gozdarstva in podeželja, ki se dodeljujejo po pravilih o dodeljevanju pomoči, skladno z Uredbo Komisije (EU) št. 702/2014 z dne 25. junij 2014 za skupinske izjeme in Uredbo Komisije (EU) št. 1407/2013 z dne 18. december 2013 »de minimis«.

V letu 2020 bo Občina Komen sofinancirala naslednje ukrepe:

- **Ukrepi A** (skupinske izjeme): Pomoč za naložbe v opredmetena

ali neopredmetena sredstva na gospodarstvih v zvezi s primarno kmetijsko proizvodnjo (posodabljanje kmetijskih gospodarstev, urejanje kmetijskih zemljišč in pašnikov) in Sofinanciranje zavarovalnih premij.

- **Ukrepi B** (»de minimis«): Pomoč na področju predelave kmetijskih proizvodov; naložbe za opravljanje dopolnilne dejavnosti na kmetijah in trženje kmetijskih proizvodov.

Prijava na razpis mora biti vložena na predpisanem obrazcu z vsemi potrebnimi dokazili in prilogami, ki so navedene v razpisu, v zapečateni ovojnici. V kolikor prijavitelj oddaja več vlog, mora biti vsaka vloga oddana na svojem obrazcu in v svoji ovojnici.

Prijavitelji lahko vložijo prijavo na razpis do vključno četrta, 6. avgusta 2020.

Kot pravočasne se štejejo vloge, ki bodo do roka, navedenega v prejšnjem odstavku, osebno oddane v sprejemni pisarni občine oziroma oddane (priporočeno) po pošti na naslov Občina Komen, Komen 86, 6223 Komen. Vloga, oddana na obrazcu, mora biti dostavljena v zapečateni ovojnici. Na prednji strani mora biti označeno **»NE ODPIRAJ, JAVNI RAZPIS KMETIJSTVO – SKUPINSKE IZJEME ali DE MINIMIS«**, na hrbtni strani ovojnice pa ime in priimek ter naslov prijavitelja.

Vsi obrazci so na voljo na spletni strani Občine Komen (www.komen.si) in v sprejemni pisarni Občine Komen.

Objavljen 3. javni poziv LAS Krasa in Brkinov

Konec aprila je LAS Krasa in Brkinov objavil tretji javni poziv za izbor operacij (projektov) za uresničevanje ciljev Strategije lokalnega razvoja (SLR) na območju občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana v letu 2020, ki se bodo financirale iz sredstev Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (v nadaljevanju: javni poziv). Javni poziv se izvaja v okviru podukrepa »Podpora za izvajanje operacij v okviru strategije lokalnega razvoja, ki ga vodi skupnost«, sredstva za sofinanciranje pa LAS črpa iz Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano v okviru Evropskega kmetijskega sklada za razvoj podeželja (EKSRP).

Višina razpoložljivih sredstev za sofinanciranje operacij znaša 374.859,54 evrov, delež sofinanciranja upravičenih stroškov za operacije pa je 85 %. Najnižji dovoljeni znesek javne podpore za posamezno operacijo je 2.000,00 evrov,

najvišji pa 60.000,00 evrov. Predmet sofinanciranja so operacije, ki zasledujejo cilje EKSRP ter prispevajo k ciljem in ukrepom Strategije lokalnega razvoja (SLR) za LAS Krasa in Brkinov za programsko obdobje

2014–2020 na območju občin Divača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana. Sredstva so razpisana na ukrepih treh tematskih področij, in sicer »Ustvarjanje novih delovnih mest«, »Razvoj osnovnih storitev« ter »Varstvo okolja in ohranjanje narave.«

Upravičenci do podpore so LAS ter fizične in pravne osebe, operacijo pa lahko izvedejo sami ali s partnerji. Upravičenec mora izvesti operacijo najpozneje v treh letih od pravnomočnosti odločbe o potrditvi operacije s strani Agencije RS za kmetijske trge in razvoj podeželja. Izvede se lahko samo na območju LAS Krasa in Brkinov, ki pokriva območje občin Di-

vača, Hrpelje-Kozina, Komen in Sežana.

Javni poziv je bil objavljen 30. aprila 2020, predloge operacij z vlogo na javni poziv pa bo možno oddati do 10. julija 2020.

Razpisna dokumentacija je dosegljiva na spletni strani LAS Krasa in Brkinov www.laskrasainbrkinov.si, spletni strani vodilnega partnerja – ORA Krasa in Brkinov www.ora.si ter na spletnih straneh vseh štirih občin članic LAS. Z namenom predstavitve javnega poziva in lažjega izpolnjevanja razpisne dokumentacije ter priprave vloge na javni poziv bodo organizirane tudi spletne delavnice. Prva je bila v torek, 19. maja 2020. Za več informacij smo dosegljivi na telefonski številki 05/73 00 258 in 041 686 102 ali na elektronskem naslovu info@laskrasainbrkinov.si.

Besedilo: Maja Colja, LAS Krasa in Brkinov

Začetek izvajanja projekta z naslovom »Krepitev zelene infrastrukture v čezmejni kulturni krajini Italija-Slovenija«, akronim ENGREEN

Javni zavod Park Škocjanske jame, Slovenija (PŠJ) je v letu 2019 skupaj s projektnimi partnerji Občina Dolina, Univerza na Primorskem (Fakulteta za matematiko, naravoslovje in informacijske tehnologije) in GAL Venezia Orientale iz Portogruara uspešno kandidiral na razpisu evropskega programa sodelovanja V-A Interreg Italija-Slovenija 2014–2020. Izredno smo veseli, da smo z najbolje ocenjenim projektom v svoji kategoriji uspeli pridobiti sredstva v višini 795.657,50 evrov za izvajanje projekta z naslovom »Krepitev zelene infrastrukture v čezmejni kulturni krajini Italija-Slovenija«, akronim ENGREEN. Projekt se je pričel 1. aprila 2020 in bo trajal 24 mesecev, torej do 31. marca 2022. Projekt podpira tudi 12 pridruženih partnerjev, med njimi na slovenski strani Zavod Republike Slovenije za varstvo narave, Javni Zavod Republike Slovenije za varstvo kulturne dediščine ter občine Divača, Hrpelje-Kozina, Sežana in Komen.

V projektu ENGREEN se bomo partner-

ji osredotočali na dejavnosti za obnovo, ohranjanje in upravljanje zelene infrastrukture. V čezmejni kulturni krajini IT-SI so namreč prisotna čudovita zaščitena in naravno ohranjanja območja, kot so na primer jame in kraški sistemi, gozdovi, kmetijska krajina z mejicami, gozdnimi otoki, suhimi zidovi, ledenicami in zelenimi potmi ter vodotoki, kali in druga mala močvirja, ki so medsebojno povezana v omrežje zelene infrastrukture ter so pomemben življenjski prostor zavarovanih živali in rastlin.

Cilj projekta je okrepiti čezmejno sodelovanje, da bi izboljšali stanje teh elementov zelene infrastrukture, zagotovili skupno upravljanje območij in ekosistemov ter ohranjanje biotske raznovrstnosti. V projektu bomo izvedli večje število pilotnih aktivnosti za obnovo in izboljšanje stanja suhih zidov, ledenic, kalov, gramoznic, mlinščic in drugih malih močvirij. Velik poudarek v projektu je tudi na ozaveščanju širše javnosti o pomenu območij ohranjanja narave ter na spodbujanju pozitivnih vedenjskih sprememb, predvsem preprečevanja vnaša-

nja tujerodnih vrst v naravo in opuščanja tradicionalne rabe v kulturni krajini.

Javni zavod Park Škocjanske jame, Slovenija bo kot vodilni partner zagotavljal tekoče izvajanje projekta ter koordinacijo aktivnosti med partnerji in programom. Glavnina aktivnosti pa bo usmerjena v izvedbo investicij za obnovo suhega zidu v dolžini vsaj 250 m in treh kalov v Matavunu, Gradišču pri Divači in Brežcu. V sodelovanju z Univerzo na Primorskem bomo kartirali in ocenili stanje kalov na celotnem vplivnem območju PŠJ in pomagali pri odstranjevanju tujerodnih vrst, predvsem rib iz kalov. V povezavi s tem bomo organizirali tudi številne izobraževalne, posvetovalne in ozaveščevalne dogodke in delavnice. Novice o teh in drugih projektnih aktivnostih bodo objavljene na internetni strani projekta <https://www.ita-slo.eu/sl/engreen> in socialnih omrežjih: FB https://www.facebook.com/ENGREEN_Interreg_IT-SI-104026504657512/, Instagram [engreen_interreg_it_si/](https://www.instagram.com/engreen_interreg_it_si/). Prijazno vabljeni k spremljanju in sodelovanju.

Besedilo: Renata Rozman,
vodja projekta, PŠJ

Iz komenske knjižnice

Skozi oči knjige

Teško je govoriti o tem. Počutiš se: nezaželeno, umazano ... kužno. In to samo zato, ker sem knjiga iz knjižnice. Tista knjiga, ki je razveselila že toliko otrok, tista, ki je rešila nič koliko študentov na izpitu, tista, ki je krajšala čas marsikateremu osamljenemu človeku, pomagala do rešitve osebnih težav in še in še bi lahko naštel. Potem pa ... pride nevidna, nešteto krat izgovorjena stvar, zaradi katere se me ljudje bojijo in se odločijo, da zaprejo knjižnico za uporabnike.

Kar naenkrat, prav na petek 13., če ste vraževerni, bralci ne morejo več v knjižnico, da bi preživeli tam urico, medtem ko čakajo na otroka, da konča glasbeno

Spet meje.

šolo. Otroci ne morejo več do igrač, ki so tako posebne, da jih je včasih težko spraviti domov. Nič več: »Ali lahko tukaj počakam, da me pride mama iskat?« Nihče ne brska več po policah, ne lista po nas. Nobene dejavnosti več.

V teh dneh, ko so se vsi držali besed "ostani doma", smo to upoštevale tudi me: ostale smo doma v knjižnici in doma pri naših zvestih bralcih. Knjižničarka je na začetku vsak dan prihajala v knjižnico in dočakale smo urejanje, ki nas po navadi doleti poleti: brisanje prahu in ostalih morebitnih nevšečnosti iz nas, previjanje poškodovane folije, menjavanje etiket in označb in vrnilo smo se, vsaka točno na svoje mesto, na čiste in urejene police. Tudi ko je z urejanjem knjig končala, je knjižničarka še vedno prihajala. Nekaj dni je preživela v skladišču, nekaj za računalnikom in skenerjem ter urejala gradivo, ki ga je potrebno spraviti v digitalno obliko, urejala je baze podatkov, arhive s fotografijami in članki ... Potem pa ni prihajala več!

Samo še na obhod, kot je bilo slišati, da preveri, če je vse v redu.

In šle smo na mučno čakanje. Čakanje, da se okno nasproti izposojevalnega pulta zopet odpre. Za naše bralce, in to je znano, je to znak, da je knjižnica odprta. In prav to okno je bilo dva tedna za nas knjige res okno v svet. Bralci, ki so želeli knjigo iz knjižnice, so svoje želje sporočili knjižničarki, ki nas je pripravila v papirnate vrečke. Malo nelagodno smo se počutile, saj so z nami delali dobesedno v rokavicah. Preden smo šle v vrečko z imenom in priimkom bralca, so nas po platnicah še pobrisali. In tako zapakirane smo čakale na naše zveste bralce in do njih prišle skozi okno.

Nismo bile čisto zadovoljne s takim protokolom. Najmanj pa tiste, ki smo se vračale v knjižnico. Marsikatera od nas je tako iskana, da ljudje nanjo čakajo tudi leto dni! Pa nismo smele zopet ven, med bralce. Morale smo za teden dni v karanteno! Popisali so nas in nam določili da-

tum, ko nas bodo razknjižili in razkužili, da se lahko vrnemo na polico ali med bralce. Začutile smo, da tudi bralcem ni všeč tak postopek, pogrešali so stik z nami. Čez čas so sicer lahko vstopili tudi v knjižnico, vendar samo do pulta, ki je dobil zaščitno steklo in oznake. Do polic je smela samo knjižničarka, ki je po nas segala z rokami, ki so oddajale vonj po razkužilu.

Počasi smo dobile občutek, da se življenje končno vrača v knjižnico. Zadržano, a vidno zadovoljni nas ljudje nesejo domov, da lahko opravljamo svoje poslanstvo. Tistih, ki se vračajo, pa še vedno ne marajo in jih dajo v izolacijo, trenutno za tri dni. In kaj sledi? Ne vemo, saj skoraj dnevno dobivajo navodila, kako ravnati z nami. Verjetno je najbolj pametno, da tako kot vedno: skrbno in odgovorno.

Knjige in knjižnica smo tu in ves čas smo bile z vami, saj vemo, da ste mislili na nas, tako kot mi na vas.

Čakamo v karanteni.

Na prisilnem počitku.

Odprite okna, odprite duri.

Tabla za prireditve.

Zaprto okno - zaprta knjižnica.

Vaša Knjiga iz komenske knjižnice

KORONA ŠOLA

Dne 16. marca 2020 se je tudi za slovenske in komenske šolarje začela nova zgodba. Nikoli ne bom pozabila 12. marca, ko sva z računalnikarjem Tomažem zvečer sprejela odločitev, na kakšen način bomo v ponedeljek začeli z izobraževanjem na daljavo. Odločitev sva v petek po pouku, ki je bil zaradi odsotnosti slabe polovice učencev že kar močno okr-

njen, sporočila sodelavcem na sestanku učiteljskega zbora. Sredi dneva smo o nastalih razmerah in nadaljnjem delu po e pošti obvestili vse starše. V obvestilu smo staršem že takoj ponudili tudi tehnično pomoč pri rokovanju z računalniki. Ker smo s popoldansko okrožnico MIZŠ dobili obveznost, da staršem ponudimo tudi nujno varstvo za otroke, katerih

starši opravljajo dela, ki so pomembna za delovanje družbe in države v izrednih razmerah, je bilo obvestilo s potrebno obrazložitvijo in posebnim obrazcem zvečer posredovano staršem. Vikend je bil delaven, učitelji so pripravljali učna gradiva, vodstvo odgovarjalo na tisoč in eno vprašanje sodelavcev, usklajevalo zadevo s CZ in županom.

Korona šola – kronika drugačne pomladi

V ponedeljek smo začeli na polno. Zavedali smo se našega poslanstva in pomena dejstva, da od vsega začetka vzdržimo učence v primerni učni kondiciji. Učitelji so z vso resnostjo in odgovornostjo pripravili učna gradiva in jih na dogovorjeni način posredovali staršem (od 1. do 5. razreda) oziroma učencem in staršem na njihove e naslove (6. do 9. razreda). V želji po čim boljšem izvajanju izobraževanja na daljavo so posamezni učitelji že prvi teden začeli z izvajanjem spletnih učilnic, ki so se izkazale kot primernejše orodje komuniciranja z učenci. Seveda brez težav ni šlo. Najprej smo ugotovili, da vsi učenci niso primerno opremljeni za nov način izobraževanja, zato smo, tudi na pobudo ZRSŠ in MIZŠ, staršem ponudili računalnike in tablice. Šola je staršem tako posodila 7 prenosnih računalnikov, trije učenci so preko MIZŠ in ZRSŠ dobili tablice. Seveda pa s tem nismo odpravili vseh težav. Na začetku se je zaradi preobremenjenosti sesul sistem E-asistenta, katerih spletne učilnice uporabljamo tudi mi. Posamezniki so bili nevešči rokovanja s tehničnimi pripomočki, ki jih je terjal nov način dela. Da ne omenimo problemov s samostojnostjo učencev in z nerazvitimi delovnimi navadami, ki so (in še kar) botrovale mnogim stiskam učencev in njihovih staršev.

Da bi povečali informiranost učencev, smo na spletni strani šole že drugi teden začeli tedensko objavljati vse gradivo, ki je bilo sicer poslano staršem in učencem preko e-naslovov oziroma dano v spletne učilnice. Na spletni strani šole pa smo objavljali tudi druga aktualna obvestila, z največjim veseljem pa tudi izdelke učencev pri posameznih predmetih in slike dnevov dejavnosti.

Od vsega začetka smo tedensko spre-

mljali učence, ki so bili neodzivni pri posameznih predmetih. Nekateri pač niso dojeli, da je zadeva resna, da izobraževanje na daljavo ne bo trajalo 14 dni, kot smo si vsi sprva predstavljali in si želeli, da to pač niso počitnice, da je potrebno sprotno delo, če ne želiš izgubiti niti. Žal nam prav neodzivnost posameznikov (na srečo redkih) povzroča največ problemov in skrbi. Z vso odgovornostjo se sprašujemo, kako bodo ti učenci sploh uspeli zaključiti šolsko leto.

Že res, da je MIZŠ s sklepom z dne 17. aprila 2020 omogočilo učencem 7. in 8. razreda pogojni vpis (po neopravljenih popravnihi izpitih iz treh predmetov) v septembru, kar pa nam ni odvzelo skrbi za slehernega posameznika, ki ni delal, kot bi moral.

Vsi strokovni delavci smo tako starše kot učence sproti obveščali o neodzivnosti, za kar nam je bila večina staršev iskreno hvaležna. Mi pa smo bili hvaležni vsem staršem, ki so takoj pristopili k usmerjanju, pomoči, tiskanju, pošiljanju, neredko priganjanju, zavedajoč se dejstva, da je učenje na daljavo bistveno drugačno kot v šoli.

Med bistvene spremembe izobraževanja v času epidemije sodi tudi tista o preklicu nacionalnega preverjanja znanja. Tega so se zelo razveselili učenci 6. in 9. razreda, manj sta bili dejstva o preklicu poskusnega preverjanja iz slovenščine in matematike veseli učiteljici 3. razreda.

Dnevi so nato minevali v temeljitih pripravah na izobraževanje, pošiljanju gradiva učencem, prejemanju in vrednotenju njihovih izdelkov, odgovarjanju na vprašanja staršev, opogumljanju enih in drugih, ko se je že dozdevalo, da ne bomo zmogli. Da bi nekoliko umirili tempo in razbremenili učence, starše in učitelje, smo na velikonočni petek izved-

li tehniški dan. Učenci so po navodilih ustvarjali aranžmaje, pekli, kuhali, pirhali.

Joj, kako so bili učenci veseli svojih izdelkov, strokovni delavci pa iskrenih voščil s slikami izdelkov otrok.

V tem času med 27. marcem in 6. aprilom 2020 smo izvedli prvo anketo med učenci in starši, s katero smo želeli izvedeti, kako so učenci in starši usvojili nov način izobraževanja, zanimali so nas načini in frekvence učenja s pomočjo IKT ter seveda težave, ki so prisotne, vse z namenom izboljševanja načinov poučevanja ob dejstvu, da vrnitev v šolske klopi še ni bila na vidiku.

Na anketo je odgovorila skoraj 1/3 učencev in le peščica (15) staršev. Učenci so zlasti navajali, da porabijo za učenje več časa, kot bi ga, če bi bili v šoli in se popoldne doma učili.

Med težavami so navajali tudi pomanjkanje razlage ter socialno izoliranost. Iz ankete je bilo moč razbrati, da nekaterim učencem tak način dela zelo ustreza, saj jih sošolci ne motijo in kako drugače ovirajo pri učenju.

Na podlagi rezultatov prve ankete smo

strokovni delavci sprejeli kar nekaj usmeritev:

- Za razlago snovi, ki jo učenci pogrešajo, bodo učitelji uporabljali tudi spletno aplikacijo ZOOM.
- Učitelji bodo skrbno organizirali delo, da ga ne bi bilo preveč. Poudarek bo na usvajanju t. i. minimalnih standardov oziroma ciljevi, ki jih učenci morajo osvojiti za napredovanje v višji razred.
- Za učenje bomo v veliki meri uporabljali tiskana učna gradiva, ki jih imajo učenci doma (učbeniki, delovni zvezki).
- Okrepili bomo delo v spletnih učilnicah ter ohranili načine komuniciranja, ki so se do sedaj izkazali kot učinkoviti.
- S preverjanjem znanja bomo vsi deležniki izobraževalnega procesa ugotovili, koliko je bilo izobraževanje na daljavo učinkovito.
- Za učence, ki si želijo osvojiti več znanja, so že sedaj na voljo dodatne naloge.
- Socialno izoliranost bomo nekoliko omilili z video konferencami.

Strokovni delavci so ves čas iskali načine in možnosti za kar najbolj učinkovito izobraževanje na daljavo. Tedensko so se srečevali na videokonferencah, izmenjevali izkušnje dobre prakse, usklajevali delo, se učili uporabe orodij, ki jim pri klasičnem pouku pridejo poredko v poštev.

Športni dan, ki smo ga izvedli 16. aprila 2020, je bil zopet zadetek v polno. O tem pričajo fotografije veselih obrazov otrok,

Letos je šolska vrtnica svojo lepoto pokazala le redkim.

ki so obiskali kar nekaj lepih skrivnih kotičkov v občini. Verjamemo, da so ob tem uživali tudi starši, saj so, mnogi prisiljeni v izolacijo in delo od doma, tudi sami pogrešali sprostitev v naravi.

Z dnevom dejavnosti smo obeležili tudi dan Zemlje – 22. april (letos že petdeseti), vsi z močnim zavedanjem, kako neznatni in nebolgljeni smo spričo moči narave. Ta dan je bil lepa priložnost za ozaveščanje o odgovornem obnašanju v zvezi z naravnimi viri, ki so nam dani. Učenci so si ogledali film Žejni svet, saj so bili glavna tema letošnjega dneva Zemlje podnebni ukrepi. Učenci so se izvirno spoprijeli z izzivom in samo upamo lahko, da je vsaj eno dejanje za zdravje Zemlje postalo njihova dobra navada.

Po mesecu dni dela na daljavo smo med 12. in 17. aprilom 2020 med starši

izvedli anketo, s katero smo želeli izvedeti, kako poteka izobraževanje na daljavo, kje so še težave tako pri učencih in starših ter kaj nam starši predlagajo za izboljšanje naše poučevalne prakse.

Na anketo je v tem času odgovorilo 176 staršev (149 mam in 27 očetov) – 59 % ter 6 učencev. Ker so starši odgovarjali za otroke v več razredih, je številčno stanje odgovorov 225 ali 76 % staršev.

Velika večina staršev je navedla, da otroci nimajo težav z izobraževanjem na daljavo, 12 % staršev je navajalo težave tehnične narave (nima računalnika, tablice, nima tiskalnika, internetne povezave, ne zna dostopati do spletnih gradiv), 20 % staršev pa je navajalo še druge težave, kot so: nerazumevanje navodil, pomanjkanje zbranosti, pomanjkanje motivacije za šolsko delo, nesamostojnost, gradiva po več kanalih – težave s spremljanjem, veliko nalog, bojazen pred ocenjevanjem ...

Tudi rezultate omenjene ankete smo uporabili za izboljšanje našega dela – še bolj smo poglobili delo z učenci z učnimi težavami, vključili vse razpoložljive strokovne delavce, obveščali starše, nudili učno pomoč. Kot zanimivost naj povemo, da se je zanjo odločila manjšina staršev, tisti, ki so jo sprejeli, pa so bili s tovrstno pomočjo zelo zadovoljni.

Starši so navedli tudi veliko pozitivnih izkušenj v zvezi z novim načinom izobraževanja. Najbolj je bilo otrokom všeč, da so si sami razporejali čas za učenje, pohvalno je dejstvo o obvladovanju računalniških in spletnih tehnologij, otroci so bili veseli spletnega stika s sošolci in učitelji, pohvalili so tudi konkretno učenje preko video povezav, z veseljem so se spoprijemali z različnimi oblikami nalog, kvizov, nekateri učenci so bili bolj zavzeti za delo, kot če bi bili v šoli, imajo boljše zapiske ...

Seveda pa so starši navajali tudi subjektivne občutke o količini in zahtevnosti učne snovi ter o tem, kako bi nekatere predmete morali kar opustiti pri šolanju na daljavo. Polovica staršev pa je iskreno pohvalila učitelje, ki so se zelo trudili in v danih razmerah opravljali svoje delo profesionalno, hkrati pa niso pozabili na tisti pristen, človeški stik, ki v pogojih, v katerih smo bili potisnjeni, vsem skupaj veliko pomeni. Ti starši so se učiteljem zahvalili za požrtvovalnost.

Med prvomajskimi počitnicami smo si vsi nekoliko oddahnili od naporov zad-

njih šestih tednov ter si nabrali moči za intenziven zaključek šolskega leta.

V javnosti pa se je že začelo govoriti o rahljanju ukrepov. Po sklepu vlade z dne 29. aprila 2020, ki je med drugim predvidel tudi sproščanje omejitvenih ukrepov na področju šolstva, smo se začeli pripravljati na vrnitev učencev prvega triletja v šolo z 18. majem 2020 ter devetošolcev in posameznikov, ki bi jim sicer grozilo ponavljanje razreda oziroma popravni izpiti, s 25. majem 2020. Lahko se pohvalimo, da smo uspeli organizirati vzgojno-izobraževalno delo na način, ki upošteva vse varnostne in higienske ukrepe za ohranjanje zdravja. Pri tem se moramo zahvaliti velikemu razumevanju staršev učencev 3. razreda iz Štanjela, ki so razumeli stisko z organizacijo pouka in molče prikimali selitvi štanjelskih tretješolcev in ene prvošolke v Komen. Tretješolcem so se v učilnici pridružili trije pogumni Komenci in izkušnja je bila za vse zelo dobra.

Dne 18. maja so k pouku prišli vsi predvideni učenci, razen dveh, 99 % jih je veselo zakorakalo skozi šolska vrata kot vsakega 1. septembra. Mirno so posedli na označene stole in sploh ubogljivo sledili navodilom učiteljev v maskah. Nekaj posameznikov je ob ponovnem prihodu v šolo čutilo stisko, ki pa se je v nekaj dneh

razblinila.

Če je mogoče kdo mislil, da je bila šola kar dva meseca zaprta, naj povem, da ni bilo tako. Šolska kuhinja v Komnu je obratovala ves čas, saj je bilo potrebno oskrbeti starostnike, ki uporabljajo našo storitev. V drugem tednu se je vrnilo vodstvo in administrativno osebje, ki je kombiniralo delo na daljavo in delo v šoli. Šolska knjižničarka pa je bila praktično ves čas v šoli. V tem času je petkrat organizirala izposojanje knjig iz knjižnice, kar je veliko učencev z veseljem uporabilo. Vnovično odprtje šole pa so omogočili tudi hišnik, ki je estetsko označil varnostne razdalje in smeri hoje, ter čistilke, ki so skrbno razkužile ves šolski prostor. Strokovne delavke (pedagoginja in pomočnica ravnateljice, psihologinja in socialna pedagoginja) so ves čas bdele nad učenci s posebnimi potrebami in učenci z različnimi težavami. Z delom na daljavo, z delom v živo, s tehnično in psihosocialno pomočjo so poskrbele, da so bili tudi najbolj ranljivi posamezniki ustrezno preskrbljeni.

Ko zaključujem pričujoči zapis, mi skozi odprto okno spomladanski vetrič prinaša glasove pravkar prihajajočih devetošolcev. Čeprav smo imeli včasih tudi težka soočenja in jih je bilo potrebno grdo pogledati, sem jih sedaj iskreno

vesela. Saj, kaj je šola brez otroškega življenja?

Ob tem sem hvaležna tudi delavcem na MIZŠ, ki so, vsaj po moji oceni, ravnali pravilno, ko so nekaterim učencem omogočili prihod v šolo. Še bolj bi bila vesela, če bi bili lahko v šoli vsi. Razumem pa tudi odločitev, ki jo je bilo potrebno sprejeti sprito mnogih neznank zahrbtnih bolezni. Vesela sem zlasti za devetošolce, ki jim bo omogočen zaključek obveznega izobraževanja na način, ki smo ga do nedavnega poznali kot edinega možnega v procesu izobraževanja. Vesela sem, da se bodo lahko dostojno poslovili od šole, ki je bila 9 let njihov drugi dom, saj bo spomin na nenavadno leto ostal za vedno.

Nives Cek, ravnateljica

Športni dan »Odgovoren sem za svoj dan«

Glede na »čudne čase«, ko so še šole zaprte in poteka pouk na daljavo, smo na OŠ Komen izvedli tudi športni dan na daljavo. Ker je rdeča nit celoletnega šolskega projekta ODGOVOREN SEM, smo športni dan poimenovali športni dan »Odgovoren sem za svoj dan«. Učiteljice smo pripravile navodila za izvedbo športne dne.

Učenci so si sami izbrali pot ter hkrati cilj pohoda in se za nekaj ur uživali v vlogo učitelja. Pripravili so načrt poti in potrebno opremo ter s seboj vzeli ma-

lico. Med potjo so staršem razložili znamenitosti in se pogovorili o (ne)varnosti v naravi (klopi, nesreče, zaščita pred soncem).

Da je pohod hitreje minil, smo učiteljice učencem predlagale nekaj izzivov, ki so jih opravili med potjo, in sicer: zadevanje drevesa s kamnom, tek slalom okrog dreves, vesa na veji, orientacija s senco ... Pogovarjali so se tudi v tujem jeziku, prepevali pesmice, zlagali kamne v čim višji stolp ipd. Seveda brez fotografranja

ni šlo. Učenci so na cilju poti naredili »sel-fie«.

Po malici so se odpravili nazaj proti domu in tisti, ki jim je ostalo še energije, so opravili še nekatere izzive. Poslušali so tudi oglašanje ptic in uživali v zvokih narave. Prijetno utrujeni so otroci zaključili športni dan na daljavo.

Večina učencev je bila enotnega mnenja, da so uživali in se imeli lepo, ker so pohod izvedli v družinskem krogu in skupaj aktivno preživeli čas.

In še spoznanje: »Raziskovanje domačih poti je »carsko« in Kras je res lep.«

Besedilo: Mihaela Bernetič Perhavec

Foto: arhiv šole

Likovna umetnost v času karantene

Karantena nas je v marcu vse presenčila. Ko je prišel petek, 13. marec, smo se učenci in učitelji poslovili z mislijo, da bo čas ločitve kratek. Prve likovne naloge, ki so jih učenci dobili po internetu, so se končale z besedami: »Tvoj izdelek bomo pogledali, ko se ponovno srečamo v šoli!« Toda karantena je trajala in likovni izdelki so se zbirali v spletnih učilnicah. Tam je nastala zbirka zelo zanimivih likovnih umetnin.

Večinoma učenci doma nimajo tempera barv, čopičev, risalnih listov, voščenk in drugega likovnega materiala, ki ga pri likovni umetnosti uporabljamo v šoli, zato smo likovne naloge prilagodili za delo s tistim, kar imajo učenci doma.

Nekateri so slikali s kavo, drugi so se ukvarjali s stilizacijo predmetov in risanjem ornamentov. Risali so stripe o pomladi in o korona virusu. Narisali so tihožitje in barvali s suhimi barvicami. Pri mami so si sposodili alu folijo in izdelovali majhne kipce. Šli so v naravo in opazovali površine – na papir so naredili frotaze in jih sestavili v kolaže. Narisali so osnutek ovitka za knjigo in si izdelali sandale za tople poletne dni. Žal so sandali iz kartona.

Ker imajo skoraj vsi učenci pametne telefone, so raziskovali zvrsti fotografije: reportažno, športno, krajinsko, umetniško ... in kontraste na fotografiji: toplo – hladni, količinski, svetlo – temni, komplementarni ... Posneli so nekaj res kvalitetnih fotografij.

Najbolj zanimive naloge so imeli devetošolci. Ukvarjali so se z land artom ali zemeljsko umetnostjo. Naredili so »flip book« - na rob zvezka ali na blokec za pisanje so narisali preproste figurice, ki se premikajo, ko na hitro zavrtiš lis-

Tia Turk.

te. Nadaljevali so z animiranim filmom. Vsak izmed njih je posnel kratek filmček. Nekateri so dodali tudi glasbo - nastale so prave kratke risanke. In ker se ravno ukvarjamo z moderno sodobno umetnostjo, so se seznanili še z ready made. Ready-made so funkcionalni, tovarniško izdelani predmeti, ki postanejo umetniško delo v trenutku, ko jih postavimo na ogled in se na njih podpišemo. Učenci so se s to nalogo brez težav soočili: nočna lučka pokrita s kapo postane pravi kavboj, blazina in na njej dve pomaranči – zagledamo mačko... Vsak predmet ima svojo senco in v sencah predmetov so učenci iskali nove stvari:

Blaž Pipan.

Sara Kavčič.

Vesna Makovec.

videli so ptiča, ki hrani ptičke v gnezdu, zajčka... Senco so dopolnili z ilustracijo.

Karantena je mimo in spet se srečuje-

mo v šoli. Upamo, da bomo na korona virus lahko počasi pozabili. Naši izdelki pa bodo ostali in nas bodo spominjali na

ta poseben čas, ki je bil za vse šolarje in strokovne delavce poseben čas.

Vesna Makovec.

Ostale izdelke si lahko ogledate na zadnji strani glasila.

Miha Žgavc.

Besedilo: Tanja Samec

Koronasta nadloga

Koronavirus je močan,
Ampak od nas bo pregnan.
Z razkužili, mili in maskami,
Ga napadamo vsak dan.
Zdravniki, medicinske sestre in vsi ostalo delavci,
Za nas skrbijo in nam govorijo:
»ČE SKUPAJ ZDRUŽIMO VSE MOČI,
UNIČILI NADLOGO BOMO MI!«

Mihael Sanabor, 2a razred, OŠ Komen

Tretješolci o koroni

V ponedeljek, 18. maj 2020, so se učenci prvega triletja ponovno vrnili v šolske klopi. Jutranji vrvež otrok, ki smo ga bili vajeni, je bil nekoliko bolj umirjen. Dopoldanske ure so ponovno dobivale svojo podobo.

Tukaj je zbranih nekaj utrinkov tretješolcev ob ponovnem prihodu v šolo:

- Napočil je prvi šolski dan po Covidu 19. Ko sem prišla v šolo, je bilo popolnoma drugače. Lepilni trakovi so bili po tleh, učiteljica je imela masko in vse je

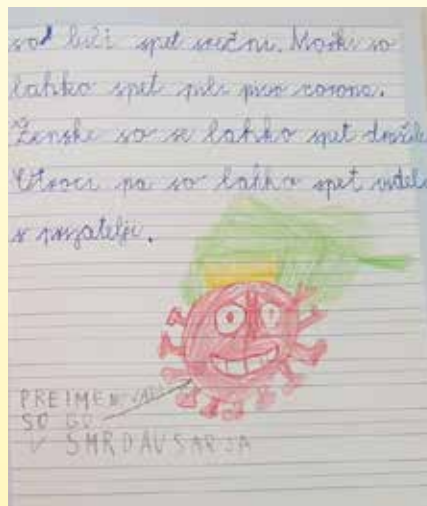
izgledalo, da je šola cesta do razredov. Na vse se moram še privaditi.

- Vesel sem, ker sem lahko spet v šoli in se veliko učim.
- Lepo mi je bilo, ko sem po dolgem času spet videl svoje sošolce in prijatelje.
- Lahko se spet igram s prijatelji na igrišču.
- V šoli se več naučim kot doma.
- Ob ponovnem prihodu v šolo je bilo res super lepo.

- Bila sem tako vesela, da bi vse objela.
- Ko sem v ponedeljek prišla po dveh mesecih v šolo, se mi je zdelo vse malo čudno. Čez nekaj časa sem tudi razumela, da se moramo držati narazen. Bila pa sem vesela, da sem končno lahko videla sošolke in sošolce.
- Vesela sem bila, ker sem končno videla sošolke, sošolce in učiteljico. Spet smo se lahko učili skupaj.
- Sprva sem bila zelo živčna, nato pa sem se sprostila.

Melani Švagelj, 3.B.

Svit Cah Rakušček, 3.A.

Lija Ipavec, 3.B

Kako je nastal Korona virus

Korona virus je bil nekoč repar. Slaven je bil po vsej Evropi. Tako hitro je repal, da ni mogel dihati, zato tudi ni imel pljuč. Dihal je skozi usta. Njegov želodec je bil napolnjen z zrakom. Zato ni mogel jesti. Manjšal se je in manjšal in postal korona virus. Dobil je dvojnike, trojnike in četvornike. In tako so zavzeli ceeel svet.

Sara Lozej

Burjica

Eko projekt pri Metuljčkih

V tem šolskem letu smo bili pri Metuljčkih tudi »eko«. Že v septembru in oktobru smo ustvarjali iz odpadnih materialov »varno pot« v vrtec. To je bil projekt v sklopu projekta Sožitje, na katerega

sva se prijavili strokovni delavki Silvana Lozej in Alenka Budin Vodopivec. Otroci so skupaj s starši zbrali različni odpadni material in po načrtu izdelali varno pot v vrtec. Izdelke smo poslali v Ljubljano

na razstavo. Material, ki nam je ostal, smo ustvarjalno uporabili za izdelavo didaktičnih iger v skupini. Nekatere izdelke so otroci odnesli domov: lesena smreka in srca kot obesek. Otroci so dali pobudo za izdelavo lutk iz lesenih kuhalnic in bobenčkov iz konzerv za dramatizacijo Mojce Pokrajculje. Nam je pa žal, ker nismo mogli izvesti dramatizacije Mojce Pokrajculje za starše zaradi izbruha koronavirusa.

V naši skupini smo imeli različne zanimive dejavnosti na področju narave, skrbi zase in skrbi za varčevanje z vodo in elektriko. Raziskovali smo naravo v vseh vremenskih razmerah s sprehodi, hojo po lužah, preizkušanju, kam gre voda iz luže, lovili smo dežne kapljice, šteli oblake, prisluhnili zvokom v naravi. Naravo smo si približali še s klasično glasbo in plesom dežnih kapljic. Bilo nam je zelo lepo.

Besedilo in foto: strokovni delavki Silvana Lozej in Alenka Budin Vodopivec

Po dolgih »počitnicah« spet skupaj

In prišel je težko pričakovani dan, ko so se vrata vrtca spet odprla. Polne mešanih občutkov, smo zjutraj čakale na naše otroke. S prihodom so otroci pokazali, da so bili vsi dvomi odveč. Kot da ne bi minilo devet tednov od našega zadnjega srečanja. Prvi dnevi so za nami in minili so v prijetnem, sproščenem in umirjenem

vzdušju. Otroci so nam hiteli pripovedovati o svojih doživetjih, kaj vse so počeli, medtem ko se nismo videli. Dotaknili pa smo se tudi virusa, ki je bil tudi vzrok za nepričakovane počitnice.

Izjave otrok o koronavirusu:
- Je okrogel z luskami.

- Je roza barve.
- Je roza in zelene barve.
- Te bolijo pljuča, ne moreš dihat.
- Greš v bolnico in lahko umreš.
- Se prenaša na ljudi.
- Se ne smemo tikat po obrazu.
- Napada naše celice v pljučih.

Za enoto Štanjel: strokovne delavke vrtca

Glasbena šola »na daljavo«

Kot na vseh področjih našega življenja se je tudi način pouka v glasbeni šoli med epidemijo spremenil. Takorekoč čez noč smo svoje učilnice zamenjali z drugimi, spletnimi »rešitvami«: telefonski pogovori, slušnimi in video posnetki, lekcijami preko Skypa, Zooma, Vibra, WhatsAppa ... Za učitelje, učence in starše novi izzivi, novi urniki, nova spoznanja. Po prvih dneh preizkušanja, napak, reševanja težav smo naslednje tedne že bolj samozavestno korakali v novih spletnih okoljih. Seveda z določeno mero hvaležnosti, da živimo v dobi, ki nam vse to omogoča, istočasno pa z jasnim zavedanjem, da pravi, akustični zvok preko raznoraznih naprav enostavno ni dosegljiv. Prave učilnice in pravega zvoka nobena tehnologija ne more zamenjati. Ampak situacija je bila taka, kot je bila, in treba je bilo ukrepati. Menim, da nam je uspelo kar dobro. Seveda enim bolj, drugim manj, odvisno od zmogljivosti internetne povezave, kvalitete zvočnikov, ampak zagotovo je res, da vsaka sprememba in tudi vsaka slaba stvar s seboj prinese nekaj pozitivnega. Naučili smo se veliko novega v tem času. In – upam – naučili smo se ceniti vse, kar nam je v

vsakdanu sicer bilo tako samoumevno: da greš kadarkoli kamorkoli s komerkoli. Da lahko greš v glasbeno šolo, da lahko potrkáš na vrata učilnice in vstopiš, da vidiš celoten nasmeh učitelja, da lahko zaigraš v klavirskem duu s prijateljico za istim klavirjem, da lahko greš na vajo orkestra, da lahko nastopaš ... Sedaj se življenje počasi vrača v stare tirnice – vračamo se v življenje, kakršno je bilo prej, s kakšnim znanjem in spoznanjem več.

Če se vrnemo za trenutek v čas tik »pred korono«, se spomnimo naših prirediteljskih tekmovalcev. Letos so na 49. tekmovalstvu mladih glasbenikov RS TEMSIG sodelovali:

Jakob Mulič – tuba 1A kategorija, srebrna plaketa in posebno priznanje za naj-

bolj obetavnega tekmovalca v najnižji kategoriji – mentor prof. Erik Žerjal

Gasper Furlan – trobenta 1B kategorija, zlata plaketa 3. nagrada – mentor prof. Erik Žerjal

Gabriel Simčič – tolkala 1A kategorija, srebrna plaketa – mentor prof. Matija Tavčar

Jaka Čehovin – tolkala 1A kategorija, srebrna plaketa – mentor prof. Matija Tavčar

Tine Lestan – tolkala 1C kategorija, zlata plaketa – mentor prof. Matija Tavčar

Tekmovalce so na klavirju spremljali Ingrid Tavčar, Tamara Ražem Locatelli in Miha Štokelj. Vsem tekmovalcem in mentorjem iskrene čestitke!

Tako se šolsko leto 2019/20 izteka. Neuresničenih je ostalo nekaj projektov in nastopov, a to nam nikakor ni vzelo poguma in elana za naprej. Za zaključek bi se radi učitelji podružnične glasbene šole v Komnu skupaj z ravnateljem zahvalili staršem, ki ste otrokom pomagali v času pouka na daljavo. Brez vašega sodelovanja in pomoči nam ne bi uspelo. Vsem učenkam in učencem glasbene šole pa želimo lepe in vesele počitnice!

Pouk glasbene šole v času karantene

V času koronavirusa karantene učenci glasbene šole nismo počivali. Enkrat na teden smo imeli uro instrumenta po Skypu. To je ohranjalo stik, a saj veste, kako je s tem. Kdaj nam je nagajal zvok, kdaj program ... Sami

pa nismo računalniški mojstri. Seveda je pravi pouk bolj učinkovit in natančnejši. Ob petkih pa smo morali poslati še posnetke naših pesmi profesorici. Ona jih je poslušala in nam odgovorila in tako smo vedeli, kaj de-

lamo prav in kaj bi bilo mogoče boljše drugače. Tak način dela je vsaj od mene terjal veliko mero potrpljenja in zbranosti, a gotovo nisem edina.

Veronika Cej, učenka 6. razreda klavirja

Društveno

20 let kraških kapnikov »Če hočemo, zmoremo«

V letošnjem letu je Kraški klub za bolnike po možganski kapi dopolnil dve desetletji delovanja. Epidemija je odnesla majsko srečanje, ko bi morali člani in njihovi svojci rojstni dan skupaj praznovati, a se »kapniki«, kot so sami se poimenovali člani društva, ne dajo.

Kraški klub za bolnike po možganski kapi deluje pod okriljem Združenja bolnikov s cerebrovaskularno boleznijo Slovenije, ki združuje 22 podobnih društev. Kraški klub je bil med prvimi ustanovljenimi v Sloveniji. »Takrat se o bolezni ni veliko govorilo, z njo so bili povezani mnogi predsodki. Glavni namen vseh teh dvajset let ostaja druženje, izmenjava izkušenj in nudenje podpore. Napredek je običajno počasen, a je potrebno vztrajati,« je povedal predsednik kluba Severin Meziniec, ki kraške kapnike vodi že vse od vsega začetka.

Srečujejo se vsak mesec in prav nikoli jim ni dolgčas. Mesec januar je tradicionalno namenjen novoletnemu druženju. Marčevsko srečanje poteka pod imenom »Kapniki poskrbimo zase« – člani si takrat merijo pritisk, sladkor in holesterol. Majska srečanja, ko obeležujejo tudi dan možganske kapi in dan medicinskih sester, so posvečena druženju in pohodom v naravi, v poletnih mesecih spoznavajo znane in manj znane kotičke Slovenije, v jesenskem času se zavihtijo na konja s pomočjo odlične terapevtke Klavdije Krušec (na fotografiji so člani društva leta 2017), ki jo dobro poznajo

tudi s tedenskih razgibavanj v bazenu, na decembrskih srečanjih pa praviloma ustvarjajo – izdelovali so že polstene izdelke, barvali vaze, izdelovali svečnike, rože iz krep papirja ... Vmes pa se zvrsti veliko delavnic in predavanj. Že nekaj let jih tako obiskuje zdravnik iz dermatovenerološke klinike UKC, dr. Bremec Tomi, ki jim svetuje pri skrbi za kožo in kožna znamenja.

»Klub ne skrbi zgolj za srečanja – smo velika družina, ki je skupaj v dobrem in slabem. Naš namen je pomagati drug drugemu. Možganska kap in njene posledice so dolgotrajne, tu ni hitenja, časa

se ne da premakniti, potrebna je vztrajnost in odločnost, ki pa je vsi bolniki ne premorejo. Pomembno vlogo imajo zato svojci in okolica. Potrebno je veliko spodbude, sočutja in razumevanja, da lahko bolnik postopoma okreva,« je povedal Severin Meziniec in dodal: »Ob deseti obletnici smo izdali knjigo z naslovom Če hočemo, zmoremo. To pa je tudi naše vodilo, zato bi se vsem, ki klubu na kakršenkoli način pomagajo in ga soustvarjajo, iskreno zahvalil.«

Besedilo in foto:
Andreja in Petra Meziniec

Z učenjem na daljavo odkrivamo nove možnosti izobraževanja

Kako smo preživel skoraj dvomesečno obdobje, od marca do aprila, člani Društva Univerza za tretje življenjsko obdobje Kras, kjer so, razen upokoјencev, vključeni tudi nekateri zaposleni, brezposelni ali dijaki in študentje?

Kot udeleženci mnogih vzgoјnih in izobraževalnih zavodov so tudi člani naše Univerze za tretje življenjsko obdobje Kras ostali pred zaprtimi vrati v letošnje pomlad, izobraževanje in učenje, saj prostori ŠTIP-a in Kosovelove knjižnice niso bili več na voljo, da bi se v njih srečevali. Težko bi bilo sprejeti odgovornost za zdravje tiste skupine ljudi – starejših, ki so bili po mnenju NIJZ in vladnega poročevalca, najbolj ogroženi. Nismo mirovali. Obveščali smo jih o tem, kako naj poskrbijo za zdravje z ustrezno prehrano, gibanjem, ravnanjem in zaščito, saj je med našimi člani/ cami tudi izobraženo in izkušeno zdravstveno osebje. Skušali smo ohraniti stik s tistimi, ki žive sami, da jih ne bi občutki osamljenosti in strahu pahnili v stanje nemoči. V tem, vmesnem času, smo izvedli izobraževanje mentorjev na daljavo. Pisna in video gradiva je pripravila Slovenska univerza za tretje življenjsko obdobje v Ljubljani. Udeleženci izobraževanja so najprej sledili video predavanjem strokovnjakov izobraževanja za odrasle, prof. dr. Ani Krajnc, izr. prof.

Z mag. Stipetom Hečimovičem smo istega dne spoznavali zdravilne rastline na poti med Tomajem in Križem.

dr. Nives Ličen, prof. dr. Marku Radovanu in Slavici Ravnik, prof. socialne pedagogike, transakcijski analitičarki in specialisti psihoterapevtki. Usposabljanje so nadaljevali s študijem pisnega gradiva in premišljenega in strnjeneга zapisa o ogledanem in prebranem gradivu. Izobraževanja so se udeležili skoraj vsi mentorji, le ena mentorica ne iz zdravstvenih razlogov. Potrdila o usposabljanju bomo razdelili na zaključni prireditvi 15. junija v Sežani.

Ker članom veliko pomeni druženje ob vsebinah in živ stik, smo v zadnjem aprilskem tednu nadaljevali z dopisnim oziroma izobraževanjem na daljavo za jezikovne programe: Angleški jezik in kultura, Italijanski jezik in kultura, Japonski jezik in kultura ter Latinski jezik z antično kulturo. Ker udeleženci niso večji dela z računalnikom ali nimajo računalnika, smo pošiljali gradivo – vaje in rešitve po elektronski ali klasični pošti. V skupinah Angleški jezik in kultura ter Japonski jezik in kultura smo se s pomočjo „Zoom“ programa srečevali ob običajnem času in tako prihranili potne stroške in čas potovanja. Tokratna izkušnja je meni osebno razbila predsodke in stereotipe o učenju na daljavo, tako da razmišljam o občasnem vključevanju tega načina v izobraževanje, ki je brez ocenjevanja, tekmovalnosti in v manjših skupinah, kjer se med seboj spoznamo in s humorjem prebijamo nelagodja ob nepoznavanju nečesa in poskrbimo, da je učenje prijazno do udeleženca.

Zadnjih nekaj tednov pa nadaljujemo tudi z vadbo v naravi: Kitajsko vadbo z Mauro Arh (Gorjansko, borjač Štrekljeve domačije), Pametno telo z Ankico Pahor Šugič v Sežani in Zvezdno vadbo z Janjo Bone (Šepulje). Letošnje študijsko leto bomo tako zaključili vsaj mesec dni kasneje.

Besedilo: Nadja Mislej Božič
Foto: Olga Knez

Člani UTŽO Kras so 27. maja, na dan Kosovelove obletnice smrti, položili na grob šopek poljskega cvetja, članica Darinka Svetina je prebrala Kosovelovo pesem v prozi. Ob domačiji je direktorica Kosovelove knjižnice predstavila družino Kosovelovih v besedi.

TAI CHI, QI GONG - kitajska telovadba za preventivo tudi pri UTŽO Kras v Gorjanskem

V okviru dejavnosti Univerze za tretje življenjsko obdobje (UTŽO) Kras potekajo na Štrekljevi domačiji v Gorjanskem že tretje leto zapored redne mesečne delavnice Tai chi – Qi Gong

vadbe, ki se jih udeležujejo krajani in člani UTŽO z namenom ohranjati zdravje, tako psihično kot fizično. Vadbo vodi diplomirana in certificirana inštruktorica Tai chi – Qi Gong.

Tai chi in Qi Gong sta starodavni kitajski veščini gibanja, preprosto povedano telovadba za telo, um in duha, za negovanje zdravja, preventivo in zdravljenje bolezni. Na Kitajskem ju vadijo že otroci

v šolah, delavci v tovarnah, starejši ljudje v parkih (torej je to telovadba brez omejitev starosti in spola). V terapevtske namene se ju poslužuje redno tudi tradicionalna kitajska medicina (TKM) pri zdravljenju bolezni in kot preventivo. Znanstvene raziskave dokazujejo, da skupinska vadba omogoča krepitev imunskega sistema; ugodno vpliva na srčno-žilni sistem in skeletno-mišični sistem, blaži stres, krepi duševno zdravje in okrevanje po raznih boleznih.

Od oktobra 2019 do februarja 2020 so potekale redne mesečne delavnice na Štrekljevi domačiji. V času epidemije Covid-19 smo prekinili z delavnicami, vendar smo se kot skupina povežali miselno in enkrat tedensko ob dogovorjeni uri, vadili eno uro vsak na svojem domu. Izkazalo se je, da je tovrstna vadba izrednega pomena, saj je zelo nezahtevna;

vadimo jo lahko kjerkoli, v dnevni sobi ali kleti, kadarkoli, ne potrebujemo nobenih pripomočkov in poteka stoje; ohranja nam pa visoko imunost, dober spomin, psiho-fizično kondicijo in močno voljo. Je odličen pomočnik v premagovanju nove bolezni, kajti dvigne nam samozavest in odžene strah.

V mesecu maju smo se ponovno srečali in izvedli delavnico v Gorjanskem, zunaj na prostem ter se dogovorili še za eno v mesecu juniju, ravno tako na prostem v neokrnjeni naravi.

Zanimanje za tovrstno vadbo se večja, posebej po epidemiji in novo študijsko leto bo pri UTŽO privabilo jeseni več krajanov iz bližnje in daljne okolice, ki se bodo rade volje pridružili delavnicam za ohranjanje lastnega zdravja. Zdravje je vedno v naših rokah!

Besedilo: Maura Arh

Športno

Šport v času korone

Dogajanje na področju športa v preteklih mesecih izrazitih razlogov ni bilo ravno bogato. Trenažni procesi in rekreativne vadbice so bili prekinjeni, vsa ligaška tekmovanja odpovedana. Istočasno se je pomen gibanja na imunski sistem posameznika ter posledično njegovo zdravje v tem kriznem obdobju izredno povečal. Kraške poti so bile naenkrat polne sprehajalcev, vsakdo je poskušal narediti nekaj zase. Kar se neokrnjene narave tiče, tu je sreča na naši strani. Ko smo že pri tem: tema letošnjega, že 15. Kongresa športa za vse, ki bo konec novembra pod naslovom »Izzivi športnih organizacij na področju športne rekreacije, turizma in okolja« potekal v Ljubljani, govori prav o tem. Zaradi svojih značilnosti je Slovenija namreč odlična destinacija za aktivni turizem. Ob dobri cestni povezavi in ne preveliki oddaljenosti od velikih mest je Kras za aktivnega turista brez dvoma še kako zanimiv. S pametno strategijo ob

povezovanju različnih deležnikov so tu možnosti res velike. Nadalje, uporaba modernih tehnologij se je v času krize izkazala za izredno koristno. Številne online vadbice so marsikomu omogočale ohranjanje vitalnosti, športnim društvom pa neposreden stik s svojim članstvom. Pomembnost športa in rekreacije za socialno življenje vsakega posameznika pa se je pokazala takoj ob ponovni sprostitvi vseh ukrepov. Udeležba na prvih treningih in rekreativnih vadbah je bila nad vsemi pričakovanji. V dogovoru z Občino Komen so se odprtja teniškega igrišča v Štanjelu lahko razveselili tudi številni teniški navdušenci.

Brez dvoma pa časi, ki prihajajo, ne bodo enostavni. Marsikatero društvo in klub bo moralo zapreti vrata ali vsaj zmanjšati apetite. Gospodarska realnost jih bo v to enostavno prisilila. Za klube in društva, ki delujejo na območju občine, se kljub vsemu ni bati. S svojo trdo-

živostjo, vztrajnostjo in iznajdljivostjo so ob izključno prostovoljnem delu svojih članov že večkrat dokazala, da se vsaki situaciji znajo prilagoditi. Spodbudno je tudi dejstvo, da se Občina Komen v teh izrednih razmerah ni odločila za krčenje dogovorjenih sredstev za šport, tako, kot so to storile mnoge slovenske občine. S tem je dala vedeti, da se pomena športa in rekreacije za zdravje svojih občanov dobro zaveda.

Pred nami je poletje, ki med drugim prinaša počitniški program za otroke Poletje na Krasu, že tretji po vrsti. V športni zvezi Komen smo se odločili, da program kljub malce nejasni situaciji tudi letos izpeljemo. Prilagoditev priporočilom in manjše spremembe programa so bile sicer nujne in potrebne. Vsekakor pa bo vsebina tista, ki bo dala pečat in bo otroke navdušila. Več o Poletju na Krasu v nadaljevanju.

Športna zveza Komen

Prvi post-korona treningi ŠKD Kras

Po več kot dveh mesecih mirovanja smo konec maja v Športno košarkarskem društvu Kras ponovno začeli s treningi vseh mlajših starostnih kategorij na zunanjih igriščih v Škrbini, Braniku in Dornberku. V skladu s priporočili NIJZ se bomo pod koši družili še cel junij, vse do konca letošnje sezone. Da mladi rabijo gibanje, predvsem pa druženje se je pokazalo že na prvih treningih, ki so bili izredno obiskani. Po tako dolgi pavzi so nam s svojo zavzetostjo pokazali, da so igre in druženja še kako željni. Sem pa tja nam jo je včasih zagodlo vreme, a nič zato, smo vsaj na svežem zraku. Trenin- gov v telovadnicah bo v prihodnje še do- volj. Za vse, ki jih igranje košarke zanima

in bi se nam radi na naših treningih pridružili, lahko za vse informacije pokličete

trenerja Primoža Čeha na tel. številko: 030 924 492.

Besedilo: Rajko Kralj
Foto: Primož Čeh

Poletje na Krasu 2020, tretjič zapored!

Počitniški program Poletje na Krasu, ki se je s pestrostjo vsebin v preteklih letih med mladimi tako lepo prijel, bo v prvih dveh tednih v juliju ponovno raz-

gibal rahlo zaspano poletno dogajanje. Za pestrost programa bodo letos poleg animatorjev s športnimi dejavnostmi poskrbela lokalna športna društva, likov-

ni in glasbeni ustvarjalci, gasilci, osli ... pa najbrž še kdo. Sodelovanje s Športno unijo Slovenije in vključenost v njihov program Veter v laseh bo vse skupaj le še malo začinil. Obljubljamo, da dolgčas ne bo! V letošnjem letu smo zaradi zna- ne situacije nekatere stvari morali malce spremeniti, a bodite brez skrbi. Potrudili se bomo, da bo otrokom vsaj tako lepo kot je bilo lani, če ne še lepše. Sproščeno, aktivno, ustvarjalno, zabavno, poučno. Tako, kot se za Poletje na Krasu spodobi. Vse potrebne informacije o Poletju na Krasu 2020 lahko najdete na spletni strani www.poletjenakrasu.com ter na facebook strani Športne zveze Komen.

Svoja vprašanja in sporočila nam lahko posredujete na e-naslov info@szkomen.si, si ali na kontaktne telefonske številke: 041 892 807 / Mateja, 041 221 169 / Boštjan, 040 645 767 / Rajko.

Športna zveza Komen

POLETJE NA KRASU 2020

ŠPORTNA ZVEZA KOMEN

www.poletjenakrasu.com
info@szkomen.si

Info:
040 645 767 / Rajko
041 892 807 / Mateja
041 221 169 / Boštjan

NK Komen med »korona počitkom«

Prisilno prekinitev aktivnosti na igrišču zaradi epidemije COVID-19, smo v NK Komen izkoristili za nujna vzdrževalna dela na igralni površini. Že pred nastalo situacijo smo na igrišču izvedli peskanje. V aprilu pa smo opravili še zračenje, dosejevanje in gnojenje trave na igralni

površini. Rezultat dvomesečnega dela je zelo kvalitetna igralna površina, ki bo pripomogla k odličnim pogojem za vadbo. Med tem časom smo s prostovoljnimi delom delno uredili tudi okolico igrišča. Izpostavil bi postavitev ograje in stopnic ob letnem baru. Ob tem velja poudariti,

da so nam z donacijami pomagala podjetja Urdih transport, d. o. o., Megatehnika, d. o. o., in STOPA, d. o. o. Dela pa so izvedli naši veterani, starši naših otrok in člani ter simpatizerji NK Komen. Poudariti gre tudi to, da so dela bila opravljena v manjših skupinah s spoštovanjem ukre-

pov vlade in NIJZ za preprečitev okužb s COVID-19.

Ob sprostitvi ukrepov je prva preizkusila igralno površino in začela z individualnimi treningi naša članska ekipa. Po dodatni sprostitvi smo začeli z ekipno vadbo in vadbo na kontakt. Dvomesečni prisilni odmor je na fantih pustil določene

ne posledice, ki jih bomo v naslednjem obdobju skušali odpraviti. Za popestritev treningov bomo v juniju organizirali tudi nekaj prijateljskih tekem.

Vljudo vabimo deklice in dečke, da se vpišejo v Mladinsko nogometno šolo Komen, prijave sprejemamo na e-naslov: mladi.nkkomen@gmail.com ali na tre-

ningih – prijave sprejema trener ali prisotni predstavnik kluba, ki sta na nogometnem igrišču v Komnu ali čez zimo v telovadnici OŠ Komen ob torkih, sredah in četrkih po razporedu nogometne šole NK Komen – kontakt Lojze Barukčič, 031 778 908.

Ograja pri letnem šanku.

Pokoronski članski trening.

Besedilo: Adrijan Spačal

Foto: Timotej Spačal

NK Komen v sezoni 2020/2021 s selekcijo U15

Natanko po dveh mesecih, ko smo bili prisiljeni prekiniti tekmovalja in trenažni proces zaradi epidemije novega koronavirusa, smo delo v klubu ponovno začeli. Najprej so s treningi začeli člani in vse mladinske selekcije, razen U9 in U7. Se-

lekciji naših najmlajših pa sta začeli s treningi dva tedna kasneje. Treningi bodo trajali do konca junija. Treningi in delo vseh selekcij poteka prilagojeno glede na predpise, ki jih ažurno prejemamo s strani NIJZ, Olimpijskega komiteja Slove-

nije in NZS. Na priloženi sliki je utrinek z enega od treningov.

Z nogometnimi krožki v OŠ Branik in POŠ Štanjel, ki smo jih bili prisiljeni odpovedati zaradi epidemije, bomo nadaljevali v oktobru 2020.

Priprave na naslednjo sezono se bodo začele v avgustu. Letos bomo po nekaj letih ponovno nastopali tudi s selekcijo starejših dečkov U15. V selekciji starejših dečkov U15 nastopajo dekleta in fantje, rojeni v letih 2006 in 2007, in je najmlajša selekcija, ki igra na normalnem igrišču. Vsaka ekipa šteje 11 igralcev na igrišču in še 7 igralcev na rezervni klopi. Vsako ekipo vodijo trener z ustrezno licenco, uradni predstavnik kluba, na domačih tekmah še licenciran zdravstveni delavec. Tekme trajajo 2 x 35 minut z 10-minutnim odmorom.

Vljudo pa vas vabimo, da se vpišete v Nogometno šolo Komen, prijave sprejemamo na e-naslov: mladi.nkkomen@gmail.com ali na treningih – prijave sprejema trener ali prisotni predstavnik kluba, ki sta na nogometnem igrišču v Komnu ali čez zimo v telovadnici OŠ Komen ob torkih, sredah in četrkih po razporedu Nogometne šole NK Komen – kontakt Lojze Barukčič, 031 778 908.

Besedilo: Adrijan Spačal

Foto: Timotej Spačal

PoSKOKcu NI DOLGČAS!

Oh, ti korona. Tudi našemu poSKOKcu si svet malo na glavo obrnila. A nič zato, naš navihani poSKOkec se ne vda kar tako. Kljub temu, da je z mesecem marcem začasno zaprl svoja vrata, je ostajal v stiku z otroki in starši preko socialnih omrežij. Z rednimi objavami je opominjal in spodbujal celo družino h gibanju in ustvarjanju. Spodbujal je z različnimi gibalnimi izzivi, idejami in nasveti za zdravje ter kreacije, da bi karseda popestril preživljanje prostega časa. Med vsemi idejami in igrami pa ni šlo brez poSKOKčevih iger: poSKOkec ne jezi se, tri v vrsto, pobarvanke ... Otroci so se lahko preizkusili v štetju, sudoku, risanju ... V juniju pa je končno lahko spet pozdravil otroke na svojih aktivnostih na prostem. Zelo je bil vesel, da je igrišča zaobjelo veselje in sproščeno vzdušje. Tudi poSKOKčevi vaditelji smo se ponovno razmigali skupaj z otroki, izmenjali dogodivščine, ki smo jih doživeli med časom, ko smo bili doma, predvsem pa smo se naučili novih spretnosti.

PoSKOkec komaj čaka, da se skupaj z otroki razmiga tudi na ostalih poSKOKčevih programih, ko bo le to mogoče, in da telovadnice spet napolni otroški smeh.

Do takrat pa se beremo na FB profilu Športno društvo poSKOkec in na Instagram profilu @sportno_drustvo_poskokec.

poSKOKčev pozdrav!

Besedilo: Anna Jedrejčič

Foto: ŠD poSKOkec

Podjetno

Srečanje podjetnikov OOB Sežana z vodstvom OZS in župani kraško-brkinske regije

V petek, 22. maja 2020, je sežanska Območno obrtno-podjetniška zbornica gostila predsednika Obrtno podjetniške zbornice Slovenije Branka Meha ter generalnega direktorja Danijela Lampergerja, kjer so se skupaj z župani kraško

-brkinske regije pogovarjali o konkretnih predlogih, kako bi zagnali gospodarstvo na tem območju. Obrtniki in podjetniki, ki delujejo v teh občinah, so vezani na italijanski trg, zato si želijo, da bi se meje z Italijo čim prej odprle.

Srečanje je nastalo v želji, kako obrtnikom in podjetnikom pomagati v situaciji, v kateri smo se znašli tako rekoč vsi. Delovanje zbornice je zelo pomembno za uresničevanje gospodarskih interesov obrtnikov in podjetnikov, saj s tem prispevamo k pospeševanju razvoja in rasti drobnega gospodarstva v svojem okolju, v okolju, ki pa ni samo naše, temveč si ga delimo vsi, ki tukaj delamo in ne nazadnje tudi živimo.

»Epidemija COVID-19 je gospodarstvo spravila v situacijo, ko se je potrebno še bolj povezati in si medsebojno pomagati. Živimo na območju, ki je zelo vezano tako na italijanske potrošnike in tudi na druga evropska in svetovna tržišča. V Sežani imamo podjetja (ki so zaposlovala v povprečju 100 oseb), ki so na svetovnem trgu oskrbovala igralne salone in avtomobilsko industrijo, za katero vemo, da se je zaustavila. Na prst rečeno je s temi podjetji sodelovalo okrog 40 manjših

kooperantov (obrnitkov in podjetnikov), kar posredno vpliva na dohodek najmanj 40 družin. In podobne situacije se kažejo tudi v ostalih občinah Krasa in Brkinov,« poudarja predsednik OOO Sežana Jernej Bortolato in dodaja »Vemo, da je turizem Krasa in Brkinov eden tistih, ki sta ga epidemija in zaprtje mej s sosednjimi državami prizadela najprej (najmanj 3 tedne pred drugimi), vendar žal turizem ni edina panoga, ki zaradi tega trpi. Med slednjimi najdemo tudi kozmetičarke, frizerke, vulkanizerje, mehanike, varilce in številne druge dejavnosti. Čeprav naj bi se meje odprle v začetku junija, se nam odpira bojazen, da bo potrebno še

kar nekaj časa, preden se bo 'potrošnja' vrnila na stare poti.«

Med obrtniki je več kot 80 % podjetij, ki prihajajo iz družinskih podjetij in prav zaradi bojazni, kaj bo z družinami Krasa in Brkinov, sta se sestanka udeležila tudi podjetnica Karmen Pahor, ki prihaja iz družinskega podjetja Šiles, d. o. o., kjer že več kot 50 let izdelujejo masiven parket, stopnice, ograje, zaključne letvice, zunanje terase, intarzijske, in podjetnik David Zega, ki prav tako prihaja iz družinskega podjetja Zega, d. o. o., kjer se že več kot 40 let ukvarjajo s servisiranjem vozil in drugimi storitvami. Stanje na terenu pa smo si ogledali tudi pri sežanskem pod-

jetju Skok blu, d. o. o., in podjetju Proeko plastika iz Kozine.

Po konstruktivni razpravi so se župani kraško-brkinskih občin skupaj z vodstvom tako OOO Sežana kakor tudi krovne OZS dogovorili, da bodo s skupnimi močmi podprli čimprejšnje odprtje državnih meja, pomagali si bodo pri zagonu investicijskih projektov, Vlado Republike Slovenije pa pozvali, da z dodatnim ukrepom pomaga kraško-brkinskim obrtnikom, in podjetnikom, ki so se zaradi državne meje z Republiko Italijo znašli v težkem položaju veliko prej kot ostala podjetja v Sloveniji.

Besedilo: Klementina Križman

Foto: Eva Mihelič

Kmetijstvo in gozdarstvo

14. ocenjevanje vin – Brestovica in Medja vas

Vinogradniki in vinarji vasi Brestovica pri Komnu in Medja vas odlično sodelujejo, čeprav je med njimi hribovje Ostri vrh, Grmada, Grižnik ... Povezuje jih skupna zgodovina, delo in hotenja ljudi samih. Vino je vedno v zgodovini povezovalo ljudi – vinogradništvo je na Krasu tudi gospodarsko gledano še vedno glavna kmetijska panoga. V vinorodnem okolišju Kras, kjer 75 % predstavlja sorta refošk, iz katere se le na matičnem Krasu prideluje vino z geografsko zaščito TERAN PTP (priznana tradicionalno poimenovanje), je v registru vpisanih dobrih 800 pridelovalcev, ki obdelujejo 583 ha vinogradov. V Brestovici pri Komnu

z Valami vred obdelujejo vinogradniki preko 30 vinogradov, posajenih največ z vinskimi sortami refošk, vitovska grganja, malvazija in nekaj svetovnih sort, kot so chardonnay, cabernet sauvignon ...

Skupaj s Turističnim društvom Brest in Društvom vinogradnikov in vinarjev Krasa je bilo 6. marca organizirano že 14. tradicionalno ocenjevanje vin iz obeh strani »meje«, ki že prej ni, sedaj pa še manj, ločevala ljudi iz dveh držav Slovenije in Italije. Prisotne je nagovoril predsednik TD ruštva Brest Stane Švigelj. Na oceno je bilo dano 28 vzorcev vin – polovica belih, polovica rdečih (teran). Ocenjevanje sta

strokovno vodila Majda Brdnik iz Kmetijske gozdarskega zavoda Nova Gorica in Štefan Rossati iz Kmečke zveze iz Trsta. Ocenjujejo pa tudi sami vaščani, razporejeni v skupine, ki so se z leti že dobro seznanili z načinom prepoznavanja kakovosti vina, z morebitnimi napakami in boleznimi ter z 20-točkovnim sistemom ocenjevanja vin. Seveda je glavni pomen lokalnih ocenjevanj učenje in prepoznavanje kakovosti vin ter nenazadnje druženje in izmenjava izkušenj. Ocenjevanje poteka anonimno in na koncu vsakega pridelovalca zanima, kako se je odrezalo njegovo vino. Naj zaupamo še rezultate.

Med belimi vini: prvo mesto Vinogradništvo Rebula iz Brestovice, drugo mesto Paolo Pernanrich iz Medje vasi in tretje mesto Slavko Ferfolja. Za vino teran je Vinogradništvo Rebula dobilo najvišjo oceno, sledili pa so Miran Krapež iz Brestovice in Boris Pernarčič iz Medje vasi.

Čestitke organizatorjem in vsem vinogradnikom in vinarjem, ki so sodelovali na tradicionalnem ocenjevanju vin, pa dobro letino, saj je leto 2020 mednarodno leto zdravja rastlin.

Besedilo: Majda Brdnik, Kmetijsko gozdarski zavod Nova Gorica

Foto: Stane Švigelj, predsednik Turističnega društva Brest

Vinakras Sežana: obnova vinogradov, vremenske postaje in vinska priznanja

Sežanska zadruga Vinakras z dolgotrajno tradicijo (ustanovljena 1947) vinogradništva in vinarstva, ki ima na Komenskem Krasu več kot 50 ha vinogradov ter jo 14. leto vodi direktor Marjan Colja, je v zadnjem desetletju obnovila skoraj vse vinograde. V letošnjem letu so obnovili še dobrih 1,5 ha vinogradov, opravili so zimsko rez in postavili tri vremenske postaje. Zadovoljni pa so, saj so na treh vinskih ocenjevanjih prejeli kar pet pestižnih nagrad. Na trg pa prihajajo njihova nova vina, kot je teranton letnik 2015.

Obnavljajo vinograde, posadili so poizkusne odporne sorte, sadike dobili iz italijanske trsnice.

Po besedah direktorja zadruge Marjana Colje so v zadnjih 10 letih posvečali veliko pozornost obnovi vinogradov, saj so jih letno obnovili od enega do treh hektarjev. Letos so obnovili le nekaj več kot hektar in pol. Po ocenah strokovnjakinje za vinogradništvo pri sežanski izpostavi novogoriškega Kmetijske gozdarskega zavoda Majde Brdnik bi na Krasu morali obnoviti približno 20 hektarjev vinogradov, da bi ohranili enako nasajenost kot do sedaj.

V Vinakrasu pa se po besedah glavne enologinje zadruge Nike Gregorič pohvalijo, da so posadili 1,6 hektarja poizkusnih odpornih sort v Hruševici. »Gre za poizkusni vinograd, kjer smo posadili sorte, ki imajo globoko razrast korenin in so prav zaradi tega odporne na bolezni. Sadike za omenjeni vinograd smo naba-

vili iz trsnice Rauscedo pri Vidmu (Udine). V sodelovanju s Kmetijskim inštitutom Slovenije poizkusno sadimo refošk na različnih podlagah z globljo razrastjo korenin. V zadnjih letih orjemo terro rosso na en meter globine, gornjo (pol metrsko) plast pa sestavljajo zemlja in mlet kamenje. Tako pripravljena zemlja bolj zadržuje vlogo. V naših tako urejenih vinogradih do sedaj nismo imeli (tudi v sušnih obdobjih) suše, količina grozdja pa ostaja enaka. Nekaj vinogradov pa smo opremili tudi z namakalnimi sistemi,« pove Colja.

Prve tri vremenske naprave na Komenskem Krasu

Vinakras je pristopil k čezmejnemu Interregovemu projektu Wiforagri Italija-Slovenija. Letos so postavili tri vremenske postaje na treh največjih vinogradniških kompleksih na Komenskem Krasu. Vremenske naprave predvidevajo napoved bolezni glede na vremenske pojave.

»Na podlagi treh podatkov naprava izračunava možnosti za pojave bolezni. To je pomembno predvsem s stališča bolj racionalnega načrtovanja škropljena vinske trte. S tem tudi prispevamo k trajnostnemu razvoju vinogradništva, kar je tudi cilj projekta,« povesta direktor Colja in glavna enologinja Gregorič. Vodja marketinga Andreja Vitez pa dodaja, da so ti vinogradi pri cerkvici Device Mariji, Na Girovci in v Komnu. K edini sedanji vremenski postaji v Godnjah, ki jo ima Agencija RS za okolje, se tako na Krasu

pridružujejo še tri vremenske postaje Vinakrasa, medtem ko jih je pri slovenskih vinogradnikih na italijanskem delu Krasa več. Vremenska postaja namreč avtomatično sporoča na računalniške in telefonske aplikacije, kdaj so izpolnjeni pogoji za pojav bolezni in je potrebno tretiranje. Poleg tega pa avtomatsko izračunava tudi vse potrebne vinogradniške indekse. Značilnost Krasa je namreč tudi ta, da so mikrolokacije zelo različne in različno varirajo, zato bi prav gotovo potrebovali več vremenskih postaj.

Pet visokih nagrad na treh vinskih ocenjevanjih

V dveh mesecih (februarja in marca) je največji pridelovalec terana na svetu,

sežanska kmetijska zadruga Vinakras na treh ocenjevanjih prejela kar pet uglednih nagrad za vina tekočih letnikov, ki so v prodaji.

»Najbolj smo ponosni na zlato in srebrno medaljo na ocenjevanju Mundus vini v Nemčiji. Zlato medaljo smo prejeli za Vitovsko prestige letnik 2016, medtem ko je Teran Prestige istega letnika prejel srebrno medaljo. Nagrajenci tega sejma se navadno predstavijo še na največjem evropskem vinskem sejmu v Prowein v Düsseldorfu v Nemčiji, ki pa je zaradi pandemije prestavljen na leto 2021,« pove glavna enologinja Vinakrasa Nika Gregorič. Še posebej so v zadrugi ponosni, da z avtohtonimi vini posegajo po visokih odličjih na mednarodnih tekmovanjih. To je rezultat intenzivnega posvečanja domačim avtohtonim sortam v zadnjih letih.

Na Festivalu Malvazija – žlahtni okus Mediterana v Portorožu so prejeli zlato medaljo za Malvazijo Elite (2018) in prav tako zlato medaljo za Malvazijo Prestige (2016). Kljub temu, da je malvazija značilna za Istro, so Kraševci posegli po visokih odličjih. Na Salonu penečih vin v Ljubljani pa je bila njihova bela penina Prestige letnik 2014 izbrana za viteško vino s strani Evropskega reda vitezov vina. Čeprav

sežanska klet ni primarna klet penin, je to poseben dosežek v močni konkurenci penečih vin. Žlahtna in živa, a hkrati polna bela penina Prestige (2014) zlato rumene barve se odlično poda k jedem z žara in ribam. Enologinja Gregorič dodaja, da so vsa naslednja vinska ocenjevanja (na primre Decanter, AWC Viena idr.) predstavljena na jesenski čas. Na teh tekmovanjih bodo sodelovali z vitovsko,

teranom in terantom.

Na trg pa bo konec leta prišel nov letnik Terantona (2015) in Vitovska Prestige 2017. Spomladi so na trg prišla bela vina novega letnika 2019. Direktor Colja pove, da pretežen del svojih vin prodajo na domačem trgu. Za izvoz v Italijo in v vzhodne države namenijo približno 2,5 do 3 odstotke prometa.

Besedilo: Olga Knez

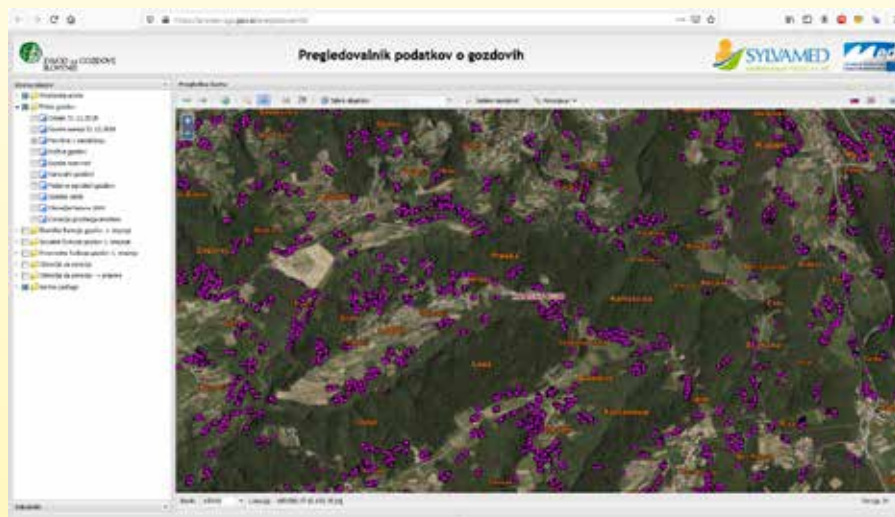
Foto: Olga Knez in Arhiv Vinakras Sežana

Zemljišča v zaraščanju na Pregledovalniku podatkov o gozdovih ZGS

Zavod za gozdove Slovenije je dolžan skladno z 11. členom Zakona o gozdovih ob izdelavi GGN GGE pisno obvestiti lokalno skupnost in lastnike vseh zemljišč

v zaraščanju, ki se v kmetijske namene ne uporabljajo že vsaj 10 let, da se bodo zemljišča, ki bodo še naprej prepuščena zaraščanju, ob izdelavi naslednjega GGN

določila kot gozd oziroma kot drugo gozdno zemljišče. To informacijo v grafični obliki smo pripravili za vse načrte GGE s prvim letom veljavnosti od leta 2010 do 2019.

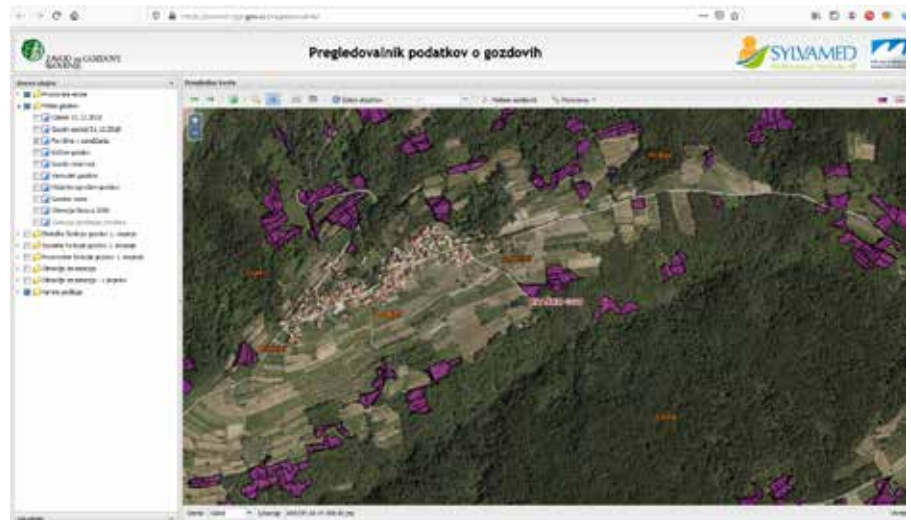

Pregledovalnik je dosegljiv na spletnem naslovu <https://prostor.zgs.gov.si/pregledovalnik>. Spletni pregledovalnik omogoča vpogled v podatke o gozdovih brez namestitve dodatne programske opreme, potrebujemo samo spletni brskalnik (Firefox, Chrome, Edge ...) in internetno povezavo.

Spletni pregledovalnik je namenjen strokovnjakom ZGS ter najširši javnosti, lastnikom in upravljavcem gozdov. Zasnovan je kot grafični pregledovalnik podatkov, kjer uporabnik interaktivno izbira območje, ki ga zanima. Poleg sloja zem-

ljišča v zaraščanju omogoča vpogled v različne sloje, kot je prikazano na sliki. Prav tako pa lahko podatke iščemo po različnih prostorskih enotah. Lastnikom gozdov je v veliko pomoč iskanje po katastrskih občinah in po parcelnih številkah. Zanimive podatke bodo za svoje delo našli tudi naravovarstveniki.

Zavod za gozdove Slovenije operira z veliko bazo podatkov o slovenskih gozdovih, ki jo uporabljajo naši revirni gozdarji, primerna pa je tudi za vse lastnike gozdov. Pregledovalnik omogoča dostop do gozdnogospodarskih načrtov in do podatkov o posameznih odsekih in gozdnih sestojih. V pregledovalniku je mogoče izvedeti za številne podatke, ki so v pomoč lastnikom gozdov, kot so tarife, povprečne spravilne razdalje, odpr-

tost, razvojna faza gozda, delež listavcev in iglavcev, sestava sestojev, lesna zaloga itd. Poseben poudarek je namenjen

funkcijam gozdov in razdelitvi gozdnega prostora.

Besedilo: Zavod za gozdove Slovenije,
OE Sežana
Foto: Arhiv ZGS

Zdravstvo in sociala

Dne 31. maja smo obeležili svetovni dan brez tobaka

Elektronske cigarete so na trgu novejši izdelek, zato smo o njihovi varnosti tudi slabše informirani. Lahko smo zmedeni glede tega, katere informacije so verodostojne in ali jim je vredno zaupati. Proizvodnja elektronskih cigaret je panoga, ki še nima vzpostavljenega učinkovitega sistema nadzora kakovosti, zato se tudi izdelki med seboj zelo razlikujejo, sami pa ne moremo biti prepričani, kaj vnašamo v svoje telo. Zato bi rada v tokratnem prispevku razjasnila nekatere dileme v povezavi z uporabo elektronskih cigaret po smernicah Nacionalnega inštituta za javno zdravje.

Kaj sploh so elektronske cigarete?

V elektronski cigareti je prisotna tekočina, katere glavne sestavine so nikotin, vlažilci, arome in voda. S segrevanjem nastane aerosol (ki ni samo nedolžna para!), uporabnik pa ta aerosol vdihuje. V aerosolu so poleg nikotina, vlažilcev in arom še druge zdravju potencialno škodljive kemične snovi, ki so tudi dokazano rakotvorne.

Kakšno je tveganje za zdravje?

Težko je natančno oceniti tveganje za zdravje, saj še ne moremo ugotavljati posledic, ki jih kajenje elektronskih cigaret prinaša na dolgi rok. Vendar pa je zaradi škodljivih snovi v aerosolu prisotna verjetnost za zvišanje tveganja razvoja bolezni srca in ožilja, dihal in raka. Prav tako raziskave kažejo, da elektronske cigarete poslabšajo stanje astmatikov, vplivajo na slabše celjenje ran, uporaba lahko povzroči opekline in dermatitis, možne so tudi zastrupitve z nikotinom, kar lahko privede tudi do smrti. Proizvajalci uporabnike velikokrat zavajajo z nepopolnimi informacijami, da so nekatere snovi, ki jih vdihujemo varne za naše zdravje. To sicer velja za uporabo v prehranbeni industriji, kjer snov zaužijemo in prebavimo. Kar pa ne pomeni, da so iste snovi varne za naše zdravje tudi ob direktnemu vdihovanju v naša pljuča, kjer prehajajo v naš krvni obtok. Za nekatere arome je namreč že dokazano, da njihovo vdihovanje povzroči huda pljučna obolenja.

Ali lahko postanem zasvojen?

Elektronske cigarete zasvojijo, saj vse-

bujejo nikotin, ki povzroča telesno zasvojenost. Prav tako pa s kajenjem elektronskih cigaret vzdržujemo kadilske vzorce ter rituale, kar je lahko tudi znak psihološke zasvojenosti.

Kaj pa mladi?

Elektronske cigarete so lahko za mlade privlačne. Raziskava iz leta 2018 je pokazala, da je kar 31 % anketiranih dijakov 2. letnika srednje šole že uporabilo elektronsko cigareto. Uporaba elektronskih cigaret škodljivo učinkuje na razvoj občutljivih možganov mladostnikov, saj se ti razvijajo do 25. leta. Nikotin lahko pri mladostnikih poveča tveganje za zasvojenost z drugimi psihoaktivnimi snovmi kasneje v življenju. Tudi uporaba elektronskih cigaret brez nikotina je za mlade rizična. Zviša se namreč tveganje, da bo tak mladostnik kasneje v življenju postal kadilec.

Ali je lahko elektronska cigareta primerna pomoč pri opuščanju kajenja?

Raziskave kažejo, da kar tri četrtine uporabnikov elektronske cigarete hkrati tudi kadi tobačne izdelke; gre za tako imenovano dvojno rabo. Nekateri viri na-

vajajo, da se tveganje za zdravje pri taki uporabi celo zviša. Ob popolnem prehodu pri rednih kadilcih tobaka na elektronsko cigareto lahko pride do znižanja trenutne izpostavljenosti nekaterim škodljivim snovem. Vendar so dolgoročni učinki uporabe elektronske cigarete neznan, zato NIJZ priporoča uporabo drugih potrjenih načinov opuščanja kajenja, kot je na primer udeležba na svetovanju za opuščanje kajenja v zdravstvenem

domu.

Če si želite, da bi v poletje zakorakali kot nekadilci, svobodni brez tobačnih izdelkov ali elektronske cigarete, lahko pokličete v Zdravstveni dom Sežana, kjer vas bom psihologinja Ela Breclj na tej poti tudi podprla. Svetovanje je brezplačno za vse osebe z osnovnim zdravstvenim zavarovanjem nad 19. letom. Pokličite na: 051 666 442 ali 05/ 29 27 559, pišite na: ela.breclj@zd-sezana.si.

Avtor besedila: Ela Breclj, univ. dipl. psih., svetovalka za opuščanje kajenja

Vir: Koprivnikar, H., Zupanič T. in Farkaš Lainščak J. (2020). Vas pacienti sprašujejo o elektronskih cigaretah? Elektronske cigarete – ključne informacije za zdravstvene delavce. Ljubljana: Nacionalni inštitut za javno zdravje. Pridobljeno s <https://www.nijz.si/sl/gradivi-o-elektronskih-cigaretah-za-zdravstvene-delavce>

Bogastvo čustev

Taša Cucek, magistrica zakonskih in družinskih študij, specializantka zakonske in družinske terapije, relacijskega družinskega modela na Teološki fakulteti v Ljubljani in stažistka na Družinskem centru Sveta Gora. Dela v zasebni praksi v Sežani.

Foto: Polona Makovec

Ali je iskanje pomoči v stiski nekaj ne- navadnega, česar bi se sramovali?

Nadaljevanje prejšnjega članka in izkušnje posameznika v procesu terapije.

Nadaljuje: Ali bolj preprosto povedano; v vsakdanjih medsebojnih odnosih se nam pogosto prebudijo čustva, kot so jeza, žalost, nemoč, negotovost, osamljenost, zavrnjenost, nerazumevanje, neupoštevanje ipd.

Vzemimo jezo. Zakaj me nekdo ujezi? Ali me je ujezila izrečena vsebina sgovornika? Ali je le-ta bila samo povod, da se je v meni sprožila jeza? S pomočjo terapevtke sem ugotovil, da je moja jeza povezana z otroštvom, ko so neupoštevanje in nerazumevanje odrasčajočega mladega bitja s strani odraslih (starši, starejša sestra, učitelji), dušili otroško osebnost v procesu oblikovanja. Danes, kadarkoli neka situacija »diši« po nerazumevanju in/ali neupoštevanju mojega mnenja, je v meni sprožala čustvo jeze. Teža doživetega občutka neupoštevanja in/ali nerazumevanja v veliki večini primerov sploh ni bila sorazmerna z občutenim čustvom jeze!

Ko sem to spoznal in začel razumevati zapleten mehanizem občutkov in reakcij na njih, sem prepoznal lastne

Zablode, s katerimi sem lomastil v medsebojnih odnosih.

Udejanjenje tega spoznanja v praksi prinaša neverjeten občutek olajšanja, sprostitve, notranjega miru in, kar je največji dosežek – začel sem graditi odnos/e v svojem življenju.

Večina nas še vedno živi v utvari, da vemo, kako se gradi odnos. Resnica pa je, da o tem nimamo nikakršnega vedenja/znanja. Posledice tega neznanja pa prenašamo iz generacije v generacijo. O posledicah se sploh ne sprašujemo, niti ne prevzemamo odgovornosti.

Ko sem si dovolil, s pomočjo psihoterapevta(ke) vpogleda v notranjost duše, hrepenečega nemira in trdovratnih vzorcev vedenja, se je začelo osvobajati bogastvo, s katerim me je življenje obdarilo. Samo tega se sploh nisem zavedal.

Tako sem sprejel in doživljal psihoterapijo in psihoterapevtko, kateri sem neizmerno hvaležen.

Iskreno povedano; iskana pomoč v psihoterapiji je nedvomno moja najboljša investicija v sebe v zadnjih nekaj desetletjih.

(Osebna izkušnja udeleženca na psihoterapiji)

Vprašanje:

1. Kaj je igralna terapija?

Igralna terapija je oblika terapije, kjer se uporablja tehnike igre. Preko igre otrok vstopa v lastni svet doživljanja in se prosto izraža na njemu lasten način in tempo.

Igralna terapija ni analitična, ne ocenjuje otroka in ni usmerjena na kategoriziranje. Zato je zelo dobro, da se starš o tem pozanima in pride na predhodni razgovor, kjer se seznani z procesom te vrste terapije. Predvsem pa sprejme način igrivosti in terapevtske tehnike kot vrsto pristopa k otroku, kjer je otrok v prvi vrsti. To pomeni, da terapevt ne poroča staršem o tem, kaj se na terapiji dogaja, ampak omogoči otroku prostor, da sam pripoveduje o lastnem doživljanju.

Za koga je primerno:

Primerno za otroke od 4. leta naprej pa vse do 18. leta (obdobje najstništva). Proces je usmerjen na otroka in igro, kjer se odrasli/terapevt uravnava na otroka in mu sledi v njegovem procesu doživljanja.

Otrok se preko izkušnje odnosa nauči:

- prepoznavati lastna čutenja
- v varnem in sproščenem okolju raziskovati in spoznavati sebe preko igre
- kako vstopati v odnose z drugimi na spoštljiv način
- ovrednotiti sebe in lastne izkušnje
- soočanja z negativnimi čutenji.

SPODBUDA ZA SKRB ZASE

IZZIV: Vzemite si 10 minut časa zjutraj ali pa zvečer. Lahko meditirate ali pa samo ste v tišini in se fokusirate na svoje lastno dihanje in telo.

Vsedite se na blazino, nekje v vaši hiši/ stanovanju, kjer imate mir in se boste lahko osredotočili nase. Zaprite svoje oči in opazujte svoj vdih in izdih. Kako se vaš prsni koš dviga in spušča.

Tišina, mir: Če ste to storili že medtem ko ste brali. Čestitam, naredili ste nekaj zase, vzeli ste si čas zase.

Mogoče ste opazili, da so vaše misli vmes odtavale. Mogoče so vam misli celo skalale naokoli. To je normalno. Razlogi za meditacijo oz umirjanje so, da lahko nabereмо vse naše misli in jih uporabimo tako, da delajo za nas. Le takrat, ko se naučimo sedeti v tišini vsak dan in opazovati svoje misli, bomo sposobni misli dobiti v našo oskrbo in potem v našo kontrolo in jih začeli pravilno usmerjati. Takrat ko boste postali mojstri v tem in boste lahko svoje misli usmerjali v vaše dobro in se tako počutili srečnejše.

Skrb zase je pomembna, le takrat ko sedimo v tišini lahko pridemo bolj v stik sami s seboj. Takrat se nam odprejo naše globine osebnosti, doživljanja in čustvovanja.

Vprašanja lahko pošljete na e-naslov: tukajsem.zate@gmail.com ali pa preko spletne strani www.psihoterapijatasa.com. Odgovori ali pa tema bodo obravnavani v naslednjem članku. Oseba bo ostala anonimna.

Želim vam vse dobro.

Iz vaških skupnosti

Polaganje venca

V torek, 28. aprila, smo v Volčjem Gradu v spomin na 75-letnico odhoda udarnega bataljona XXX. divizije IX. korpusa v zaključne boje za osvoboditev Trsta položili venec na spominsko obeležje.

Borci bataljona so se ponoči 30. aprila 1945 neopazno prebili do vojašnice Vittorio Emanuele, nato pa še do tiste v Ulici Rossetti in razorožili okoli 700 pripadnikov mestne straže. Borcem jurišnega bataljona se je tisto noč izpolnila dolgoletna želja ne samo slovenskih Primorcev, ampak tudi Istranov in vseh tedanjih jugoslovanskih narodov, da je Trst naš.

V sedanjem času si ne moremo predstavljati njihovega zanosa ob osvoboditvi mesta in verjetno tudi njihovega razočaranja in ponižanja, ko so morali 16. junija zaradi višje politike in interesov zapustiti mesto in okolico.

Besedilo in foto: Stojan Kosmina

Grem k sosedi za petnajst minut, pomešaj golaž vsake pol ure

Drugo nedeljo v marcu smo Društvo Tomačevica rezervirali za tomačevljan-ske ženske. Naročili smo tudi lepo vreme, saj smo ga ženske potrebovale da smo se sprehodile do Coljave na kosilo. Doma smo nedeljsko kosilo prepustile kar svojim moškim in se odpravile.

Najprej nas je pot nesla proti Devici Mariji, nato skozi Gabrovico do turistične kmetije v Coljavi. Tam so nas že nestrpno pričakovale tiste sovaščanke, ki so si kosilo že prislužile skozi svoja leta in jim je bil

pohod oproščen.

»Me smo lačne, samo vas še čakamo,« so nam rekle. No, ja. Pot se nam je malce zavlekla. Ženske pač. Veste, kako gre tista? »Grem k sosedi za petnajst minut, pomešaj golaž vsake pol ure.« Potem pa najbolje, da se kar posedemo. Najprej še sladek aperitivček, tak, za ženske. Vesna Šibelja nam je naredila naprsne vrtnice iz krep papirja, da smo bile lepe za naš praznik. Preveriti smo morale še udeležbo, tako kot znamo ženske. Stare, mlade,

dekleta, punce, žene, mame, none, pranonone ... Ni, da ni. Sklep: udeležba, pohvale vredna. Potem še odlično kosilo, vmes pa obvezno čikule čakule. In ko smo mislile, da lepše sploh ne more več biti, se zasliši z dvorišča harmonika in Ti moja rožica. Skozi vrata vstopijo predstavniki naše vaške skupnosti. Presenečenje je bilo popolno. Zaželeli so nam vse najlepše ob našem prazniku, Jan pa nam je zaigral kar nekaj zimzelenih na svojo harmoniko. Vsaka ženska pa je dobila trobentico.

Hvala. Po kosilu so naše najmlajše punce pripravile še tombolo. Vzdušje je bilo veselo in vznemirljivo, na koncu pa tudi napeto v pričakovanju glavnega dobitka.

Čakala nas je še pot proti Tomačevici, tam pa še postanek v obnovljenem vaškem domu. Popoldan je hitro minil, slovo pa v duhu, da drugo leto spet ponovimo.

Besedilo: Darka Jančar

Foto: Elisabetta Fonti Tenze

Kar burja prinese

Kamen na kamen – suhi zid

Že od pradavnine so ljudje za gradnjo svojih domov uporabljali naravne materiale. Uporabili so pač tiste, ki jih je bilo v okolici kraja, kjer so se nameravali naseliti, največ. Tako so na gozdnatih območjih uporabljali les, kjer je bilo veliko ilovice, so kočje gradili s pomočjo trsja, slame in glin, kjer pa je bila pokrajina izrazito kamnita, so bila takšna tudi njihova bivališča. In ne samo bivališča. Iz enakih materialov so gradili tudi hleve, druge pomožne objekte in vse ostalo, kar jim je pomagalo preživeti ali jim lajšati delo. Izkušnje rabe in obdelave določenega materiala so prehajale iz roda v rod, se ob tem bogatile in tehnično ter estetsko nadgrajevale. Posamične pokrajine so s časom pridobile značilne podobe, ki jih zaznamujejo še dandanes.

Mednje zagotovo sodijo tudi kamniti zidovi, zgrajeni po načelih suhe gradnje, ki kakor najfinejša vezanina prepredajo kamnito kraško pokrajino. Z njimi so nekoč ograjevali pašnike, njive in vinograde, zamejevali meje posesti, kolovoze in vodne vire.

Suhi zidovi so posledica potreb lastnikov in dokaz velike iznajdljivosti njihovih graditeljev. Material zanje je bilo kamenje različnih velikosti, ki so ga pridobili z odbiranjem pri čiščenju in urejanju skopo odmerjenih površin, primernih za kmetovanje. Zato je vsak pravi suhozid narejen samo iz predhodno odbranega neobdelanega kamna, ki izvira iz neposredne bližine gradnje, brez uporabe veziva v obliki malte ali cementa. Ker so se graditelji pri gradnji na posameznih lokacijah mora-

li prilagajati razpoložljivemu materialu, upoštevati danosti zemljišča in vse skupaj sestaviti v skladno celoto, niso vsi suhi zidovi enaki, temveč lahko v naravi opazimo lokalno pogojene različice.

Žal se je v sedemdesetih letih prejšnjega stoletja tudi na Krasu marsikaj spremenilo. Zaradi rednih zaposlitev, višjega življenjskega standarda, vsakodnevnih delovnih obveznosti in bolj sproščenega izkoriščanja prostega časa je kmetijska dejavnost počasi zamrla. Razen nekaj malega vinogradov, ki so jih lastniki zaradi pridelave vina za domačo rabo še naprej obdelovali, se je Kras začel počasi zaraščati. Prej obdelane in pašne površine je preraslo nizko grmičevje in drevje. Ker so suhi zidovi izgubili svoj prvotni namen, ljudem zanje ni bilo mar in so zato začeli počasi propadati.

Njihovem propadanju je botrovalo več dejavnikov. Omeniti velja drevesa in grme, katerih semena so med kamni našla dovolj vlage, zaradi trohnečega listja tudi nekaj humusa, ob tem pa so bila varna pred pticami in malimi glodavci, zato so veselelo klila, rasla in se debelila. Z leti so male rastlinice prerasle tesno zložene kamne v suhih zidovih, jih pričele odrivati ter izrivati. Nekaj malega so na svojih poteh k rušenju zidov prispevale tudi divje živali, še največ škode pa jim je naredil človek z uporabo (pre)velikih kmetijskih strojev za majhna kraška zemljišča, s pravilom lesa in rabo suhozidnih kamnov pri zidavi novih hiš, ograj ter opornih zidov. Ponekod smo priča pravemu načrtnemu ropanju

večjih kamnov, ki jih ljudje brez vesti dobesedno pulijo iz še dobro ohranjenih suhih zidov tako, da za njimi ostaja le še drobir. Takšna mesta so lepo vidna, saj so kamni, ki ostajajo, drugačne barve (bolj beli, čisti), izgovor, da so zid podrle živali, pa tudi ne drži, saj bi morali posamezni kamni ostati ob zidu. Pred tatovi niso varni niti klesani obcestni kamni ali deli ograj, klesani še iz časa Avstro-Ogrske. Kamni izginjajo celo z ograjenih zemljišč ob vaseh ali celo ob hišah. Za nastalo stanje je kriva tudi država, oziroma odgovorne službe, ki s svojimi predpisi prepovedujejo vsakršne posege v naravi, tudi kopanje zemljine ali kamnov, čeprav je bilo nekoč okoli kraških vasi veliko kamnolomov.

Res pa je, da se z razvojem turizma tudi na Krasu krepi zavedanje, da turizem niso samo dobra hrana, prijazni ljudje in udobna postelja, temveč obiskovalce pritegne zlasti urejena kulturna krajina, v kateri so poleg gručastih zaselkov in vasi prav prostostoječi suhi zidovi najbolj značilen element kraške arhitekture.

Zato velja pohvaliti prizadevanja nekaterih posameznikov in organizacij za obujanje znanj o gradnji ali popravilu te za te kraje specifične kulturne dediščine. V zadnjih letih se je kar nekaj vaških skupnosti v občini Komen odločilo, da se soočijo z izzivom obnove suhih zidov ob vaških poteh. Njihovo delo je lahko lep izziv za vse skupine ali posameznike, ki bi radi prispevali k še lepši podobi kraškega sveta.

Da bi vam šlo delo lažje od rok, vam tokrat predstavljamo podroben načrt grad-

nje takšnega zidu. Seveda poleg načrta potrebujete še trpežno delovno obleko, ustrezno obutev, kajti nikoli se ne ve, kdaj se lahko zgodi nekaj nepredvidenega in vam kamen pade na nogo, zato so razni natikači, športni copati in lahka obutev nasploh pri gradnji s težkimi kamni prepovedani. Če je le mogoče, za delo izberite gojzarje ali kakšno drugo trpežno obuvanje. Potrebujete še močne podložene usnjene rokavice in, če delate v sončnem vremenu, tudi pokrivalo. Odveč niso niti zaščitna očala, ki bodo oči varovala pred letečimi koščki kamnine.

Seveda dela ne boste zmogli začeti in dokončati brez pravega orodja, med katerimi sodijo:

na začetku gradnje: daljši meter, vodna tehtnica, količki za količenje trase bodočega zidu, zidarska vrvica ali tanjša žica, svinčnica in plastično ali kovinsko vedro;

v nadaljevanju pa še: lopata in motika za odstranjevanje prsti, kramp za temeljni izkop, težko kamnoseško kladivo za razbijanje večjih skal, lažje kladivo za obdelavo kamnov in drobirja, kladivo s špico za oblikovanje čelnih, vidnih strani kamnov, kovinski drog za dvigovanje in premikanje večjih kamnov, dleto za fino oblikovanje posameznih kamnov, zlasti vogalnih in končnih ter samokolnica za prevoz prsti, kamnov in drobirja.

Ne pravijo zaman, da smo dežela ljudje, ki jo naseljujemo, ki se zavedamo njenih naravnih danosti, jim znamo prisluhniti,

jih upoštevati in se jim prilagajati, ki spoštujemo tradicijo in znanja naših prednikov ter jih znamo uspešno prenesti v vsakdanjik sedanosti. Bodimo ponosni na ustna in stvarna izročila, ki so jih dolga stoletja tkali predniki, ki so, čeprav so živeli v revščini, znali narediti celo vrsto tako lepih stvari, da jih občudujemo še dandanes. Predvsem pa so znali opazovati naravo in se od nje učiti, jo posnemati in ji z vsakim svojim delom dodati nekaj dragocenega. Ne dopustimo, da vsa ta lepota potone v pozabo in se za njo zabrišejo sledi. Zato zavijajmo rokave, kramp ter kladivo v roke in na delo! Če bomo vsak dan predstavili samo kamen ali dva, se bo v nekaj letih že pošteno poznalo.

Kako je s predpisi?

Zaradi večje stabilnosti veliko graditeljev suhih zidov za vezavo v novjšem času uporablja beton, s katerim zapolnijo sredino zidu in večje ali manjše presledke med kamni (fuge). Toda, pozor! Takšna gradnja je dovoljena le v območjih, ki so v občinskih prostorskih aktih (OPN) opredeljena kot zazidalna in zanje potrebujemo tudi ustrezno dokumentacijo. Na kmetijskih površinah pa takšna gradnja ni dovoljena, zato se na njih lahko postavlja samo prave suhe zidove do višine največ 180 cm. Za takšno gradnjo ne potrebujemo drugega kakor, da namero o postavitvi še pred začetkom del sporočimo odgovorni osebi na občini Komen.

Kamnita gradnja ni značilnost samo Krasa, temveč jo najdemo povsod po svetu, v Evropi od Škotskega višavja, Irske, prek Francije in Švice do skrajnega juga celine, Španije, Portugalske ter Apeninskega polotoka z otoki vred, vzdolž vzhodne obale Jadranskega morja, do Grčije, Turčije in naprej na Bližnji vzhod.

Nekoč je bilo vsako zemljišče na Krasu zamejeno s prostostoječimi kamnitimi suhimi zidovi, kar je pokrajini vtisnilo svojski pečat.

Betonsko vezavo se pri gradnji suhih zidov lahko uporablja le na območjih, ki so v občinskih prostorskih aktih opredeljena kot zazidljiva, na kmetijskih površinah pa takšna gradnja ni dovoljena.

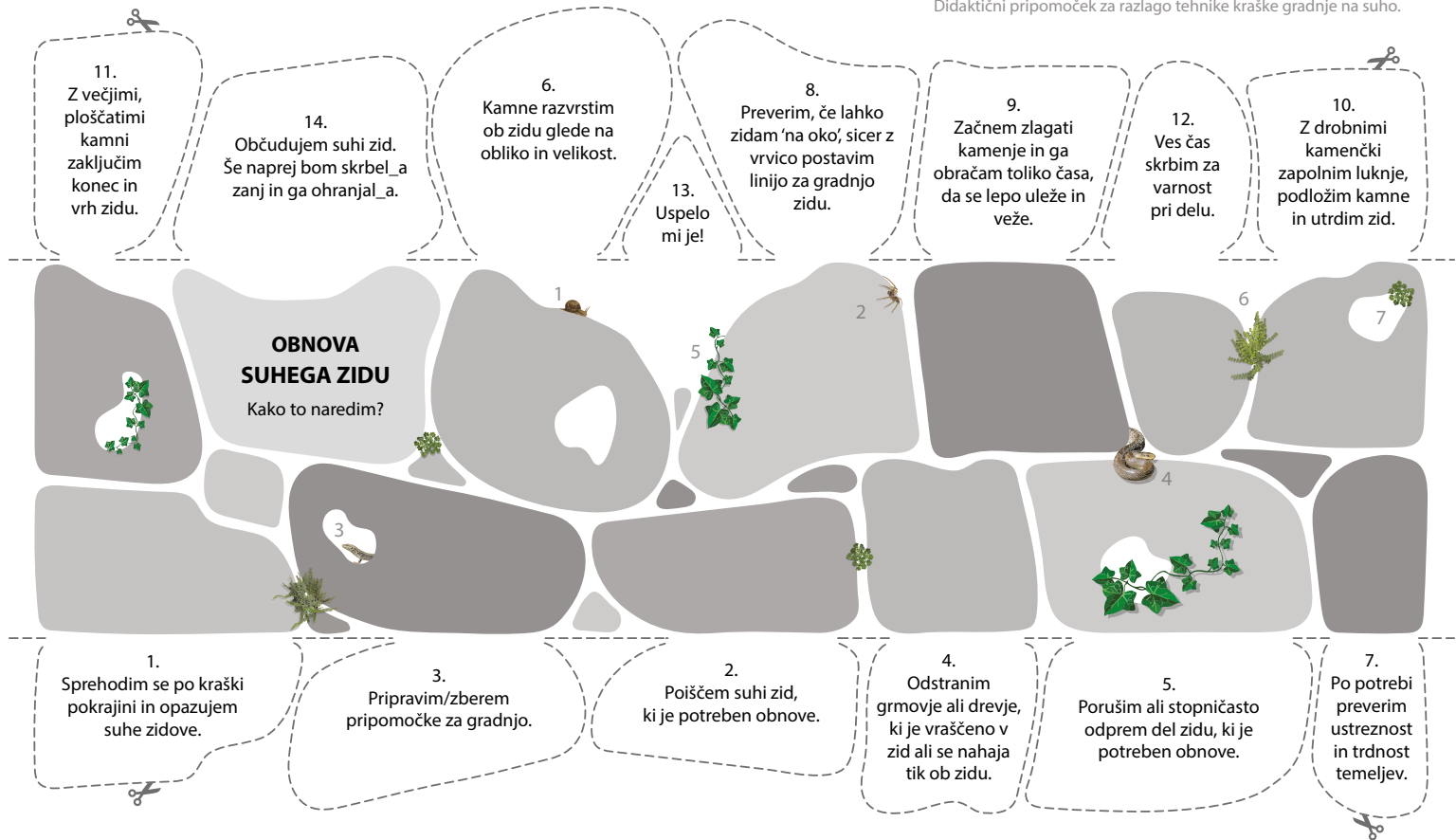
Prosto stoječi suhi zid je narejen iz skoraj neobdelanih kamnov, nabranih na zemljišču v neposredni okolici gradnje. Prav različne velikosti in oblike kamnov, ki jih je potrebno skrbno in po temeljitem premisleku zlagati tako, da iz njih dobimo homogeno celoto, so odraz mojstrskih znanj naših prednikov, kar daje tako grajenemu zidu dodano vrednost. Zidovi, zidani iz klesanih kamnov z ravnimi robovi, v takšno tradicijo zagotovo ne sodijo.

Ob zidavi hiše in urejanju njene okolice lastniki zemljišča niso popolnoma zravnali, temveč so ohranili vse elemente kraške pokrajine z vrtačo in suhim zidom, ki jo obdaja, vred. Vrt v Coljavi.

Nad lepoto kraške arhitekture s čudovitim prosto stoječim suhim zidom vred so se pred leti navdušili celo tuji strokovnjaki - ocenjevalci na največji cvetlični in vrtnarski razstavi na svetu, Chelsea Flower Show v Londonu, kjer so Pepinem kraškemu vrtu avtorja Boruta Benedejčiča dodelili zlato odličje.

NAVODILA:

1. S škarjami izreži po črtkanih črtah.
2. Izrezane oblike prepogni proti sredini lista.
3. Sledi številkam po vrstnem redu in spozna_a boš postopek popravila suhega zidu.

1 - polž	4 - navadni gošč	6 - rjavi sršaj
2 - pajek	5 - bršljan	7 - zidni poponec
3 - kraška kuščarica		

Prepogni

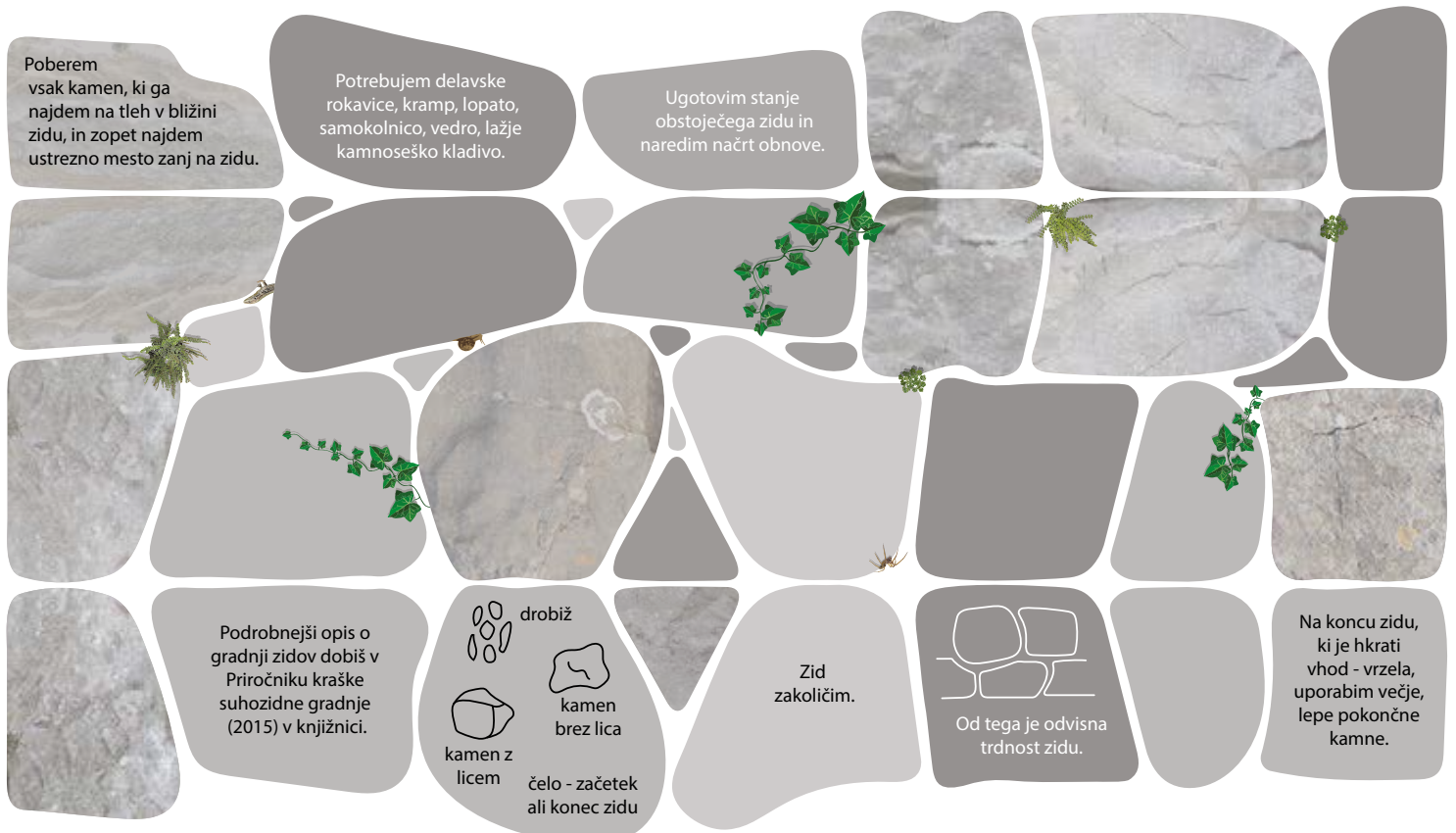
VRTEČNI SEŽANJ

Park Skočjanske jame
Slovenija

Osnovna šola
na Pijavečah

Zasnova: Danila Grčelj, Osnovna šola dr. Bogomirja Magajne Divača
Pomagale: Jerica Hlad, Vrtec Sežana; Darja Kranjc, Lara Pijaveč, Park Skočjanske jame, Slovenija
Strokovno pregledal: Boris Cok
Jezikovno pregledal: Magdalena Svetina Terzon
Oblikovala: Lara Pijaveč, Park Skočjanske jame, Slovenija

Partnerstvo kraške
suhozidne gradnje
carica in pietra a secco

Nazaj v kino

Kosovelov
dom Sežana
s 25. majem

ponovno odpira svoja vrata s filmskim programom. Po več kot dvomesečnem zaprtju bo končno lahko spet kultura na sporedu izven domačih ekranov. Ob doslednem upoštevanju novih previdnostnih ukrepov bomo vsem obisko-

valcem še naprej zagotavljali kakovostno in prijetno filmsko izkušnjo. V maju in juniju bomo objavljali program predvidoma tedensko in samo na spletu (www.kosovelovdom.si) ter socialnih omrežjih (FB Kosovelov dom Sežana in Kino Sežana). Omejeno bo število obiskovalcev in sicer zaenkrat na 45. Naša blagajna bo odprta uro pred pričetkom filmske projekcije.

Prek spleta je mogoče kupiti le posamične vstopnice, za pare oziroma družine, sprejemamo rezervacije na info@kosovelovdom.si.

Prosimo upoštevajte objavljene previdnostne ukrepe na naši spletni strani.

VABLJENI!

AKTIVNE POČITNICE IN CELODNEVNO VARSTVO 2020 KOMEN

Vabljeni osnovnošolci od 1. do 6. razreda OŠ

*** Krajevni dvorani v Komnu s toplim obrokom v OŠ Antona Šibelja-Stjenka Komen
od 10. 8. do 21. 8. 2020**

Aktivne počitnice in celodnevno varstvo bo organizirano vsak delavnik **od 6.45 ure do 15.30 ure.**

Športne aktivnosti, družabne igre, ustvarjalne delavnice....

Poskrbljeno bo za topel obrok dnevno.

Starši otrok s stalnim bivališčem v Občinah Sežana, Divača, Komen in Hrpolje-Kozina krijejo stroške v višini **40 € tedensko na otroka**. (Starši otrok s stalnim bivališčem izven omenjenih občin krijejo stroške na otroka tedensko v višini 70 €)

Otroka lahko prijavite za cel teden, prijave po dnevih niso mogoče. Program bo izveden za najmanj 10 prijavljenih. Otroci bodo razdeljeni v skupine do 10 otrok. Na osnovi prijav vas bomo po zaključku vpisa obvestili o terminih programa.

Če želite prijaviti svojega otroka v aktivne počitnice in celodnevno varstvo, vas prosimo, da izpolnite spodnjo prijavnico, zdravstvene podatke in izjavo in jo oddate na sedežu društva, na elektronski naslov ali po pošti na naslov:

Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana, Partizanska 18, 6210 Sežana.

Prijave sprejemamo NAJKASNEJE DO 15. 7. 2020!

Za vse informacije smo vam na voljo na sedežu društva, tel. 05 7341486, mail: drustvo.prijateljev@siol.net

PRIJAVNICA ZA AKTIVNE POČITNICE IN VARSTVO:

Prijavljam otroka _____, učenca-ko _____ razreda v program aktivnih

počitnic in varstva, datum rojstva otroka _____ naslov _____

ime in priimek starša: _____

telefon staršev/skrbnikov: _____ elektronski naslov: _____

Otroka lahko prijavite le za cel teden, prijave in odjave po dnevih niso mogoče.

Otroka bomo vozili v varstvo ob _____ uri in prihajali ponj ob _____ uri.

LETOVANJA NA MORJU

Vabimo vas na letovanja z možnostjo koriščenja zdravstvenega regresa! Prispevek staršev na otroka za 7-dnevno letovanje znaša 98 €, v treh obrokih.

Starši otrok, ki ne morejo koristiti zdravstvenega regresa, lahko zaprosite za večobročno odplačevanje ali cenejše oblike letovanja na osnovi prošenj! Prispevek staršev na otroka za 7-dnevno letovanje znaša 260 €, v več obrokih.

LETOVANJE FIESA za male-šolarje in otroke do 5. razreda
19. 7. - 26. 7. 2020

LETOVANJE PACUG za otroke od 6. do 9. razreda
24. 7. - 31. 7. 2020

LETOVANJE PACUG za vse osnovnošolce
20. 8. - 27. 8. 2020

Prijavnice za letovanja in vse informacije prejmete na sedežu društva, tel. 05 7341486, mail: drustvo.prijateljev@siol.net ali na spletni strani www.mdpm.si

CELODNEVNO VARSTVO

Starši otrok s stalnim bivališčem v občinah Krasa in Brkinov lahko svojega otroka vpišete v celodnevno varstvo tudi v ostalih krajih in terminih izvedbe programa:

SEŽANA
29. 6.-3. 7. 2020
6. 7.-10. 7. 2020
13. 7.-17. 7. 2020
HRPELJE
6. 7.-10. 7. 2020
13. 7.-17. 7. 2020
DIVAČA
3. 8.-7. 8. 2020
10. 8.-14. 8. 2020

VPRAŠALNIK IN IZJAVA v skladu s preprečevanjem širjenja virusa (COVID-19) O ZDRAVSTVENEM STANJU OTROK, kar bo v skladu z zakonom zahtevano za varno izvedbo počitniškega varstva.

Podpisani _____, starš/skrbnik otroka _____, rojenega _____,

_____, zagotavljam, da so spodaj navedeni podatki zdravstvenega stanja/simptomov v zadnjih 14 dneh pred udeležbo na počitniškem varstvu za mojega otroka resnični.

1. Ali ima/je imel otrok povišano telesno temperaturo?	DA	NE
2. Ali otrok kašlja/ je kašljaj?	DA	NE
3. Ali je/ je bil otrok nahoden?	DA	NE
4. Ali ima/je imel otrok glavobol?	DA	NE
5. Ali otrok kaže/ je kazal znake slabega počutja?	DA	NE
6. Ali ima/ je imel otrok bolečine v grlu, žrelu?	DA	NE
7. Ali otrok težko diha/ je težko dihal (občutek pomanjkanja zraka)?	DA	NE
8. Ali ima/ je imel otrok drisko?	DA	NE

9. Ali je bil otrok v zadnjih 14 dneh v stiku s potencialno okuženo osebo oz. osebo, ki je kazala zgoraj navedene znake? DA NE

S svojim podpisom jamčim, da so podatki o zdravstvenem stanju otroka resnični in zagotavljam, da se v primeru zgoraj navedenih zdravstvenih težav otrok ne bo udeležil počitniškega varstva.

S podpisom tudi potrjujem, da sem seznanjen s tveganji, povezanimi z virusom COVID-19, do katerih lahko pride v počitniškem varstvu, da sem otroka seznanil in poučil o ustreznih ukrepih in da bo moj otrok upošteval vsa navodila ter ukrepe, ki so potrebni v skladu s preprečevanjem širjenja virusa (COVID-19) in ki bodo zahtevana za varno izvedbo programa. V primeru, da otrok v počitniškem varstvu ne bo upošteval ali bo kršil tovrstna navodila in ukrepe, sem seznanjen, da se z namenom zagotovitve varnega programa otroku lahko izreče ukrep, s katerim se ga napoti domov – v tem primeru se zavezujem, da bom nemudoma prišel po otroka in ga odpeljal. Prav tako se zavezujem, da bom nemudoma prišel po svojega otroka tudi v primeru, da se bodo pri otroku v počitniškem varstvu pojavili zgoraj navedeni znaki/simptomi ali bo pri otroku potrjena okužba s COVID-19.

Seznanjen sem, da je spoštovanje zgoraj navedenihavez pogoj za udeležbo otroka v počitniškem varstvu.

Datum:

Podpis:

ZDRAVSTVENI PODATKI

Prosimo vas, da opišete zdravstveno stanje vašega otroka:

(ime in priimek):

- ☐ Brez posebnosti
☐ Alergije (navedite) :

☐ **Akutne, kronične bolezni:** Navedite zdravila, če jih otrok jemlje ali posebna navodila ter jih posredujte odgovorni strokovni delavki ali na sedežu društva!

☐ **Diete** (navedite diete, predpisane s strani zdravnika):

☐ **Vedenjske in druge posebnosti:**

☐ Če se varstva udeležuje kakšen otrok/a prijatelj/ica, s katero/katerim bi otrok želel biti v isti skupini, navedite ime in priimek:

IZJAVA

Spodaj podpisani starš dovoljujem, da Medobčansko društvo prijateljev mladine Sežana, ki je organizator počitniškega varstva v Sežani, Divači, Komnu in Hrpeljah za otroke, lahko v svojih zbirkah obdeluje osebne podatke za pisno in elektronsko obveščanje in jih uporablja za statistične obdelave v skladu z zakonom o varstvu podatkov. Izjavljam tudi, da dovoljujem fotografiranje svojega otroka v namene promocije društva MDPM Sežana (tako v tiskovinah kot na spletni in Facebook strani društva) in dovoljujem uporabo osebnih podatkov za prejemanje obvestil o programih društva MDPM Sežana.

S podpisom spodnje izjave dovoljujem objavo slikovnega in zvokovnega materiala, ki bo nastal v času programa. Društvo MDPM Sežana skrbno spremlja objavo komentarjev drugih uporabnikov Facebook strani MDPM Sežana, za žaljive komentarje ne odgovarjamo in bodo v tem primeru nemudoma izbrisani. Zoper morebitne kršitelle bomo ukrepali v skladu s predpisano zakonodajo)

Kraj _____, datum _____ Podpis staršev: _____

VPRASHALNIK IN IZJAVA v skladu s preprečevanjem širjenja virusa (COVID-19) O ZDRAVSTVENEM STANJU OTROK, kar bo v skladu z zakonom zahtevano za varno izvedbo letovanja.

Podpisani _____, starš/skrbnik otroka _____, rojenega _____

_____, zagotavljam, da so spodaj navedeni podatki zdravstvenega stanja/simptomov v zadnjih 14 dneh pred udeležbo na letovanju za mojega otroka resnični.

1. Ali ima/je imel otrok povišano telesno temperaturo? DA NE
2. Ali otrok kašlja/ je kašljal? DA NE
3. Ali je/ je bil otrok nahoden? DA NE
4. Ali ima/je imel otrok glavobol? DA NE
5. Ali otrok kaže/ je kazal znake slabega počutja? DA NE
6. Ali ima/ je imel otrok bolečine v grlu, žrelu? DA NE
7. Ali otrok težko diha/ je težko dihal (občutek pomanjkanja zraka)? DA NE
8. Ali ima/ je imel otrok drisko? DA NE
9. Ali je bil otrok v zadnjih 14 dneh v stiku s potencialno okuženo osebo oz. osebo, ki je kazala zgoraj navedene znake? DA NE

S svojim podpisom jamčim, da so podatki o zdravstvenem stanju otroka resnični in zagotavljam, da se v primeru zgoraj navedenih zdravstvenih težav otrok ne bo udeležil letovanja.

S podpisom tudi potrjujem, da sem seznanjen s tveganji, povezanimi z virusom COVID-19, do katerih lahko pride na letovanju, da sem otroka seznanil in poučil o ustreznih ukrepih in da bo moj otrok upošteval vsa navodila ter ukrepe, ki so potrebni v skladu s preprečevanjem širjenja virusa (COVID-19) in ki bodo zahtevana za varno izvedbo letovanja. V primeru, da otrok na letovanju ne bo upošteval ali bo kršil tovrstna navodila in ukrepe, sem seznanjen, da se z namenom zagotovitve varnega letovanja otroku lahko izreče ukrep, s katerim se ga napoti domov – v tem primeru se zavezujem, da bom nemudoma prišel po svojega otroka tudi v primeru, da se bodo pri otroku na letovanju pojavili zgoraj navedeni znaki/simptomi ali bo pri otroku potrjena okužba s COVID-19.

Seznanjen sem, da je spoštovanje zgoraj navedenih zavez pogojev za udeležbo otroka na letovanju.

Datum: _____ Podpis: _____

IZPOLNITE Samo za upravičence zdravstvenega regresa ZZZSI

Zdravstvena delovna organizacija: _____

ZDRAVNIŠKO POTRDILO

Priimek in ime otroka: _____ Rojen: _____

Naslov: _____

Namen izdaje potrdila: POTRDILO

Osnovni anamnestični podatki in podatki o rezultatu zdravniškega pregleda ter mnenje v zvezi z namenom uporabe zdravniškega potrdila:

IZ ZDRAVSTVENIH RAZLOGOV PRIPOROČAMO LETOVANJE NA MORJU V ORGANIZACIJI Medobčanskega društva prijateljev mladine Sezana.

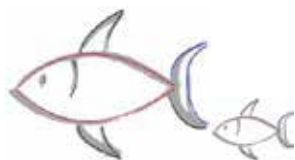
Ime in priimek zdravnika: _____

Podpis zdravnika: _____ žig: _____

Kraj: _____ datum: _____

POLETJE 2020

LETOVANJA ZA OTROKE

FIESA – 19.7. – 26.7.2020

za male šolarje in otroke do 5. razreda
<https://www.csod.si/dom/brezenka>

PACUG – 24.7. – 31.7.2020

za otroke od 6. do 9. razreda
<http://www.zpmvic.si/otrosko-letovisce-pacug/>

PACUG – 20.8. – 27.8.2020

za vse šolarje
<http://www.zpmvic.si/otrosko-letovisce-pacug/>

Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana

Partizanska 18, 6210 Sežana

tel: 05 7341486

mail: drustvo.prijateljev@siol.net

splet: www.mdpm.si

*Zveza Prijateljev
Mladine Slovenije*

ZDRAVSTVENE IN DRUGE POSEBNOSTI OTROKA

Izpolnite z velikimi tiskanimi črkami in ustrezno prekrizajte. Prosimo, da opišete zdravstveno stanje otroka:

☐ Brez posebnosti

☐ Alergije:

.....

☐ Akutne, kronične bolezni:

Navedite seznam zdravil, če jih otrok jemlje, oz. posebna zdravniška navodila.

.....

☐ Vedenjske in druge posebnosti:

.....

☐ Diete na osnovi zdravniškega potrdila. Navedite seznam živil, ki jih zdravnik otroku odsvetuje:

.....

☐ Ime in priimek otrokovega osebnega zdravnika:

.....

Na letovanje ne sprejemamo otrok z nalezljivimi boleznimi (npr. škrlatinka, virusna zlatenica, norice, viroze, ušivost, garjavost...). Otroke z epilepsijo sprejemamo na letovanje v hribih v okviru programov ZPMŠ.

PRIJAVNICA

(Izpolnite z velikimi tiskanimi črkami in ustrezno prekrizajte)

☐ FIESA 19.7. – 26.7.2020 (1.-5. RAZ.)
Prijava do 15.6.2020

☐ PACUG 24.7. – 31.7.2020 (6.-9. RAZ.)
Prijava do 10.7.2020

☐ PACUG 20.8. – 27.8.2020
(VSI ŠOLARJI) Prijava do 10.8.2020

IME IN PRIIMEK otroka:

EMŠO otroka:

KRAJ ROJSTVA otroka:

NASLOV otroka:

POŠTA IN KRAJ BIVANJA otroka:

ŠTEVILKA KARTICE ZZZS:

ŠOLA IN RAZRED V L. 2019/20

DRŽAVLJANSTVO:

IME IN PRIIMEK starša/skrbnika in plačnika prispevka:

NASLOV:

POŠTA IN KRAJ BIVANJA:

ELEKTRONSKI NASLOV:

TELEFON:

.....

SOGLASJE

Spodaj podpisani zakoniti zastopnik
(ime in priimek starša/skrbnika):

Soglašam, da moj otrok

(ime in priimek)

datum in kraj rojstva otroka

☐ potuje v organizaciji Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana in letuje v otroškem letovišču Breženka v Fiesi od 19.7. do 26.7.2020.

☐ potuje v organizaciji Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana in letuje v otroškem letovišču Pacug od 24.7. do 31.7.2020.

☐ potuje v organizaciji Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana in letuje v otroškem letovišču Pacug od 20.8. do 27.8.2020.

Starš/skrbnik in otrok soglašava, da Medobčinsko društvo prijateljev mladine Sežana v svojih zbirkah za potrebe izvajanja programov društva zbira osebne podatke za pisno obveščanje v skladu z Zakonom GDPR o varstvu podatkov. Dovoljujeva tudi fotografiranje in uporabo fotografij v namene promocije društva tako v tiskovinah kot na spletni strani in facebook strani društva.

(podpis starša/rejnika)

PLAČILNI IN DRUGI POGOJI

Višina prispevka za letovanje na otroka v vseh terminih:

POLNA CENA	CENA Z REGRESOM ZZZS
260 €	98 €

Prispevek vključuje stroške penziona, prevoz, varstvo, animacije, nezgodno zavarovanje.

DO ZDRAVSTVENEGA REGRESA ZA LETOVANJE NA MORJU SO UPRAVIČENI OTROCI IN MLADOSTNIKI DO 18. LETA STAROSTI NA OSNOVI PRILOŽENEGA POTRDILA ZDRAVNIKA.

Način plačila prispevka (označite):

☐ v enkratnem znesku

☐ 2 obročno odplačevanje

☐ 3 obročno odplačevanje za letovanje v avgustu

Kritje prispevka v več obrokih ali uveljavljanje cenejšega letovanja za otroke družin v socialni stiski je možno na osnovi pisnih prošenj.

(podpis starša/rejnika)

datum oddane prijavnice:.....

Za uveljavljanje regresa ZZZS je na prijavnici potrebno izpolniti rubriko o zdravstvenem stanju otroka, vpisati njegovo št. EMŠO (zgornji desni rob osebne izkaznice) in št. zdravstvene kartice (spodnji levi rob kartice z odebljenim tiskom) in priložiti zdravniško potrdilo.

Za prijavo na letovanje je potrebno poleg celotne prijavnice (2 strani) oddati še zdravstveni vprašalnik in izjavo v skladu s preprečevanjem širjenja virusa (COVID-19), kar bo v skladu z zakonom zahtevano za varno izvedbo letovanja.

Prosta mesta so omejena, prijavnice s prilogami sprejemamo:

- do 15.6.20 za letovanje v Fiesi

- do 10.7.20 za letovanje v Pacugu (1.izmena)

- do 10.8.20 za letovanje v Pacugu (2.izmena)

Vabilo na roditeljski sestanek boste starši prejeli po pošti ali na elektronski naslov na osnovi oddane prijavnice za letovanje.

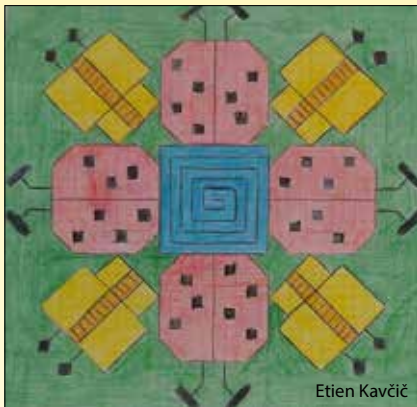
Vse informacije in prijavnice dobite na spletni strani, na elektronski naslov, po pošti ali na sedežu Medobčinskega društva prijateljev mladine Sežana.

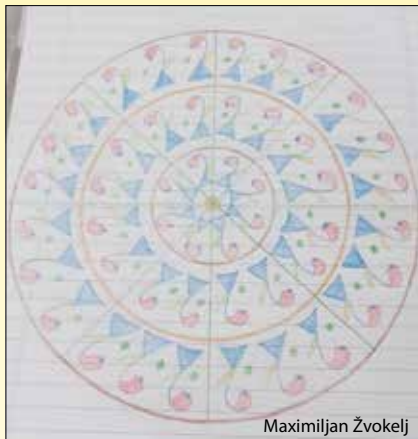
Likovna umetnost v času karantene

Ema Godnič

Etien Kavčič

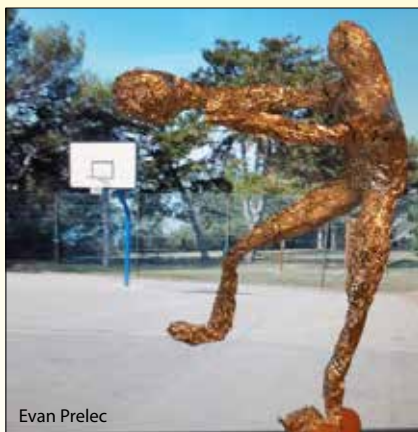
Maximiljan Žvokelj

Saša Čuk

Vita Trampuž

Evan Prelec

Alan Štrekelj

Veronika Buda

Tia Colja

Jure Cotič

Blaž Vrabec

Urban Kukanja

Lucija Godnič

Luka Bajc

Eva Lavrenčič

Nina Furlan